

**Program Działań Strategicznych
Górnośląsko-Zagłębiowskiej
Metropolii do roku 2022
Nowy wymiar synergii**

ANEKS nr 2

Katowice, 2021 r.

**Wiceprzewodnicząca Zarządu
Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii**

Danuta Kamińska

Wstęp

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia (GZM) formalnie powstała 1 lipca 2017 roku na mocy ustawy o związku metropolitalnym w woj. śląskim., a w praktyce rozpoczęła swoją działalność od 1 stycznia 2018 r. Niemal równocześnie z powstaniem GZM zainicjowane zostały prace nad dokumentem, strategicznym który wskazywałby działania do realizacji w pierwszych latach funkcjonowania związku metropolitalnego.

Tym samym w listopadzie 2018 r. uchwalony został *Program Działań Strategicznych Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do roku 2022* (PDS) tzw. „Mała strategia”. Jest to pierwszy wspólny dokument dla całego obszaru metropolitalnego, wskazujący podstawowe kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego GZM. Przyjęte ustalenia zasadniczo nawiązują do zadań publicznych określonych w *ustawie o związku metropolitalnym w województwie śląskim*, a także do kluczowych współczesnych wyzwań rozwojowych, przed którymi stoją gminy GZM.

Dokument ten podlega okresowej aktualizacji, z uwagi na potrzeby związku metropolitalnego oraz zmieniające się uwarunkowania prawne, instytucjonalne i finansowe. Poszczególne aktualizacje stanowią aneksy do PDS i obejmują w swoim zakresie jedynie zmiany na poziomie działań – nie zmienione pozostają ustalenia strategiczne na poziomie celów i kierunków oraz priorytetów, którymi są:

1. Kształtowanie ładu przestrzennego, zrównoważona zielona Metropolia;
2. Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska;
3. Rozwój społeczny i gospodarczy obszaru związku metropolitalnego;
4. Promocja związku metropolitalnego i jego obszaru;
5. Rozwój instytucjonalny.

Przyjęte działania odzwierciedlają nadrzędną rolę związku metropolitalnego wobec swoich gmin członkowskich, jaką jest szeroko rozumiane konsekwentne integrowanie indywidualnych potencjałów gmin, inspirowanie rozwiązań innowacyjnych, inicjowanie różnego typu aktywności na rzecz wzmocnienia funkcji metropolitalnych, dynamizacji rozwoju społeczno-gospodarczego i stałej poprawy jakości życia mieszkańców GZM.

2020 rok postawił przed wszystkimi nowe wyzwania. Pandemia COVID-19 wymusiła na samorządach szybką reakcję oraz dostosowanie swoich planów do nowej sytuacji. Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia wsparła jednostki samorządu terytorialnego kwotą 10,8 mln zł na zadania związane z zapobieganiem, zwalczaniem i przeciwdziałaniem zakażenia wirusa SARS-CoV 2 (COVID-19). Pandemia wpłynęła również na realizację projektów zaplanowanych przez Metropolię, jednak mamy nadzieję, że pomimo opóźnień, wszystkie zaplanowane działania zostaną przez nas zrealizowane w pełnym zakresie.

Danuta Kamińska
Wiceprzewodnicząca Zarządu
Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii

Kazimierz Karolczak
Przewodniczący Zarządu
Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii

Informacje ogólne

Program Działań Strategicznych Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do roku 2022 przyjęty został uchwałą nr XII/73/2018 Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii z dnia 30 listopada 2018 r. zawierał 30 podstawowych działań strategicznych.

Ze względu na zmieniające się uwarunkowania, w 2019 roku zaktualizowano dokument i przyjęto Aneks nr 1 (uchwała nr XXI/162/2019 Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii z dn. 19.12.2019 r.), w którym dodano 6 nowych działań, a 2 z pierwotnie przyjętych zostały uznane za zrealizowane.

W 2020 r. rozpoczęto prace nad drugą aktualizacją stanowiącą Aneks nr 2 do podstawowego dokumentu. Program działań strategicznych po dokonanych aktualizacjach obejmować będzie łącznie 35 działań (z uwzględnieniem działań zakończonych w 2019 i 2020), z czego w 2021 r. w realizacji będzie 29. Oprócz działań kontynuowanych z Aneksu nr 1 (a jedynie zmodyfikowanych w zakresie opisu i danych finansowych) w ramach aktualizacji:

- ◆ dodano 2 nowe działania,
- ◆ 2 działania zostały zrealizowane*,
- ◆ 2 działania zostały zakończone**,
- ◆ 1 działanie zmieniło zakres oraz nazwę,
- ◆ 13 działań zmieniło czas realizacji,
- ◆ 5 działań zostało scalonych w dwa działania:
 - nr 2. Metropolitalna sieć zielonych przestrzeni publicznych, w tym dolin rzecznych, ogrodów botanicznych i parków oraz nr 3. Niebieska infrastruktura Metropolii – inteligentne zarządzanie wodą **scalono w działanie nr 2. Metropolitalna sieć błękitno-zielonej infrastruktury.**
 - nr 1. Ramowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego, nr 29. Opracowanie Strategii Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2021-27 z perspektywą do 2035 r., nr 30. Sprawna Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia – wyznaczenie obszarów funkcjonalnych **scalono w działanie nr 29. Strategia Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2022-2027 z perspektywą do 2035 r.**

Działania mają zróżnicowany charakter i zakres, szeroko odnosząc się do obszarów istotnych dla rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego GZM. Dlatego też, wiele z działań może być realizowanych poprzez kilka projektów (poddziałań składowych). Proces ich wdrażania zakłada:

- ◆ zaangażowanie właściwych departamentów, ale także udział gmin członkowskich GZM i innych współpracujących podmiotów zewnętrznych odpowiednio do potrzeb i tematyki;
- ◆ horyzont czasowy (niezmieniony w stosunku do podstawowego dokumentu) tj. 2022 r., z możliwością realizacji niektórych działań poza tym terminem, ze względu na ich złożoność lub stały charakter.

* Działanie zrealizowane – zadanie, które zostało zrealizowane zgodnie z wyznaczonymi celami.

** Działanie zakończone – zadanie, od którego realizacji odstąpiono.

Proces aktualizacji

Aneks nr 2 został wypracowany w ramach prac własnych Urzędu Metropolitalnego, na podstawie materiałów przekazywanych przez departamenty odpowiedzialne za wdrażanie poszczególnych działań. Całość prac związanych z aktualizacją PDS koordynowana była przez Departament Strategii i Polityki Przestrzennej.

Do analizy i oceny aktualności działań przyjęto następujące kryteria:

- ◆ poprawność zakresu merytorycznego;
- ◆ zasadność w kontekście potencjalnie nowych trendów, potrzeb i wyzwań;
- ◆ kompetencje danego departamentu wg Regulaminu Organizacyjnego i możliwości operacyjnych Urzędu Metropolitalnego;
- ◆ adekwatność szacowanych kosztów;
- ◆ zgodność z planami budżetowymi na 2021 r. i Wieloletnią Prognozą Finansową (WPF);
- ◆ stan zaawansowania prac;
- ◆ aktualność przepisów prawa.

Prace polegały przede wszystkim na:

- ◆ modyfikacji obowiązujących działań pod kątem:
 - dotychczasowych doświadczeń wynikających z praktycznego funkcjonowania związku metropolitalnego jako instytucji i zmieniającej się jego struktury organizacyjnej,
 - weryfikacji kosztów oszacowanych w dokumencie podstawowym,
- ◆ wprowadzeniu nowych działań jako odpowiedzi na potrzebę:
 - wzmocnienia niektórych priorytetów z uwzględnieniem bieżących trendów, zjawisk i wyzwań,
 - zachowania zgodności z zamierzeniami lub już rozpoczętymi nowymi projektami, które pojawiały się w trakcie obowiązywania i wdrażania dokumentu podstawowego,
- ◆ scaleniu poszczególnych działań,
- ◆ wyodrębnieniu działań już zrealizowanych.

Podstawowe informacje nt. działań PDS przedstawione są tabelarycznie (Tab. 1 - Tab. 3). Kolorem różowym oznaczono nowe zadania.

Prezentowane w fiskach informacje, w tym opisy, szacunkowe koszty oraz planowane rezultaty/produkty stanowią jedynie pewne założenia i mają na celu przybliżenie zakresów działań. Należy mieć na uwadze, że w trakcie realizacji informacje te mogą ulec zmianie.

Tabela 1. Zestawienie podstawowych informacji o działaniach zawartych w PDS

LP.	NAZWA DZIAŁANIA	SZACUNKOWY KOSZT	CZAS REALIZACJI*
KSZTAŁTOWANIE ŁADU PRZESTRZENNEGO, ZRÓWNOWAŻONA ZIELONA METROPOLIA			
2.	Metropolitalna sieć błękitno-zielonej infrastruktury	2 100 000 zł	2020 - 2022
5.	Grupy zakupowe GZM	2 500 000 zł w tym na lata 2018-2022: 1 563 253,90 zł	2018 - 2024
6.	Utworzenie i rozwój klastrów energii na obszarze Metropolii	1 000 000 zł	2018 - 2022
7.	Opracowanie i wdrożenie metropolitalnego programu poprawy jakości powietrza	7 240 000 zł	2018 - 2022
36.	Prowadzenie Programu działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji	102 726 265 zł	2020 - 2021
ROZWÓJ PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO, ZRÓWNOWAŻONA MOBILNOŚĆ MIEJSKA			
8.	Przepustowość komunikacyjna – współdziałanie w ustalaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze związku metropolitalnego	900 000 zł	2018 - 2022
9.	Budowa kolei metropolitalnej	1 098 764 266 zł w tym na lata 2018-2022: 118 029 789,76 zł	2018 - 2029
10.	Metropolia przyjazna rowerom – studium systemu tras rowerowych dla Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	25 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 22 030 325,32 zł	2018 - 2024
12.	Zintegrowany system taryfowo-biletowy	1 426 494 zł	2018 - 2022
14.	ŚKUP 1.5 - unowocześnienie systemu pobierania opłat za przejazdy publicznym transportem zbiorowym	40 000 000 zł** w tym na lata 2018-2022: 40 000 000 zł	2018 - 2023
16.	Rozwój elektromobilności na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	1 000 000 zł	2018 - 2022
17.	Stworzenie i rozwój platformy usług mobilności	3 000 000 zł	2018 - 2022
18.	Rower Metropolitalny – system wypożyczenia rowerów publicznych	23 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 19 280 308,10zł	2018 - 2024
32.	Zakup i utrzymanie nowych automatów biletowych na terenie GZM	18 600 000zł (w tym na utrzymanie 5 200 000 zł) w tym na lata 2018-2022: 9 100 000 zł	2019 - 2029
33.	Solarne automaty biletowe	310 000 zł	2020 - 2022
34.	Projekt systemu automatycznego zliczania pasażerów	3 200 000 zł**	2020 - 2022

ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY OBSZARU ZWIĄZKU METROPOLITALNEGO			
19.	Prowadzenie Metropolitalnego Funduszu Solidarności	203 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 190 066 299,99 zł	2018 - 2023
20.	GZM Data Store – Efektywne wykorzystanie i innowacyjne zastosowanie technologii informacyjnych na obszarze związku metropolitalnego	15 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 7 173 716,88 zł	2018 - 2024
21.	Rozwój hubu bezzałogowych statków powietrznych	3 500 000 zł	2018 - 2022
22.	Budowa międzynarodowej sieci współpracy	5 100 000 zł	2018 - 2022
23.	Dążenie do spójnej polityki społecznej wobec osób starszych – Metropolia przyjazna seniorom	558 661 zł	2018 - 2022
35.	Smart Metropolia	4 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 3 001 077,40 zł	2020 - 2024
37.	Metropolitalne Centrum Obsługi Inwestora i Promocji Przedsiębiorczości	800 000 zł	2021 - 2022
38.	Młodzi robią Metropolię	350 000 zł	2020 - 2022
PROMOCJA ZWIĄZKU METROPOLITALNEGO I JEGO OBSZARU			
25.	Promocja potencjału naukowego i edukacyjnego GZM - program zachęcający młodych ludzi do studiowania i związania się z Metropolią	8 000 000 zł	2018 - 2022
ROZWÓJ INSTYTUCJONALNY			
26.	Budowa systemu zarządzania projektami rozwojowymi w ramach struktury organizacyjnej Urzędu Metropolitalnego	850 000 zł w tym na lata 2018-2022: 525 000 zł	2018 - 2024
27.	Budowa platformy dobrych praktyk	350 000 zł	2018 - 2022
28.	Metropolitalne Obserwatorium Społeczno-Ekonomiczne	800 000 zł	2018 - 2022
29.	Strategia Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2022-2027 z perspektywą do 2035 r.	6 000 000 zł	2018 - 2022

* Prezentowany czas realizacji działań może różnić się od okresu realizacji prezentowanego w WPF, ze względu na fakt wcześniejszego merytorycznego rozpoczęcia realizacji projektu w stosunku do planowanego wydatkowania środków finansowych.

** Nakłady finansowe na wydatki majątkowe (etap wdrożenia, bez późniejszych kosztów utrzymania)

Tabela 2. Zestawienie działań zrealizowanych z PDS

LP.	NAZWA DZIAŁANIA	PLANOWANE NAKŁADY FINANSOWE	PONIESIONE NAKŁADY FINANSOWE	CZAS REALIZACJI
DZIAŁANIA ZREALIZOWANE W 2020 – ANEKS 2				
24.	Opracowanie strategii promocji oraz marki wraz ze strategią komunikacji marketingowej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do 2023 r.	354 240 zł	354 240 zł	2018 - 2020
31.	Integracja systemu ŚKUP z infrastrukturą tyską*	14 963 713 zł	12 062 489,75 zł	2018 - 2020
DZIAŁANIA ZREALIZOWANE W 2019 – ANEKS 1				
11.	Integracja organizatorów publicznego transportu zbiorowego na obszarze związku metropolitalnego	488 310 zł	488 310 zł	2018 - 2019
13.	Rozwój obsługi linii autobusowej między centrum metropolii a Międzynarodowym Portem Lotniczym Katowice w Pyrzowicach	15 451 000 zł	9 527 712,56 zł	2018 - 2019**

* dla działania podano czas realizacji oraz kwotę wykonania dla etapu wdrożenia,

** okres wdrożenia działania; w kolejnych latach planowane jest ponoszenie nakładów na utrzymanie funkcjonowania linii.

Tabela 3. Zestawienie działań zakończonych

LP.	NAZWA DZIAŁANIA	PLANOWANE NAKŁADY FINANSOWE	PONIESIONE NAKŁADY FINANSOWE	CZAS REALIZACJI
DZIAŁANIA ZAKOŃCZONE W 2020 – ANEKS 2				
4.	Zintegrowana gospodarka odpadami na obszarze GZM	6 000 000 zł	107 629,57 zł	2018 - 2020
15.	Rozwój bezemisyjnego transportu na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	1 031 294 000 zł	0 zł	2017 - 2020

DZIAŁANIA REALIZOWANE

Tabela 4. Informacja o wykonaniu finansowym

LP.	NAZWA DZIAŁANIA	SZACUNKOWY KOSZT	CZAS REALIZACJI*	WYKONANIE NARASTAJĄCO od początku realizacji projektu wg stanu na koniec grudnia 2020 r.	POZOSTAŁO DO WYKONANIA
KSZTAŁTOWANIE ŁADU PRZESTRZENNEGO, ZRÓWNOWAŻONA ZIELONA METROPOLIA					
2.	Metropolitalna sieć błękitno-zielonej infrastruktury	2 100 000 zł	2020 - 2022	319 354,25	1 780 645,75
5.	Grupy zakupowe GZM	2 500 000 zł	2018 - 2024	313 253,90	2 186 746,10
6.	Utworzenie i rozwój klastrów energii na obszarze Metropolii	1 000 000 zł	2018 - 2022	0,00	1 000 000,00
7.	Opracowanie i wdrożenie metropolitalnego programu poprawy jakości powietrza	7 240 000 zł	2018 - 2022	24 098,50	7 215 901,50
36.	Prowadzenie Programu działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji	102 726 265 zł	2020 - 2021	72 070 205,39	30 656 059,61
ROZWÓJ PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO, ZRÓWNOWAŻONA MOBILNOŚĆ MIEJSKA					
8.	Przepustowość komunikacyjna – współdziałanie w ustalaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze związku metropolitalnego	900 000 zł	2018 - 2022	297 980,00	602 020,00
9.	Budowa kolei metropolitalnej	1 098 764 266 zł	2018 - 2029	16 392 968,76	1 082 371 297,24
10.	Metropolia przyjazna rowerom – studium systemu tras rowerowych dla Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	25 000 000 zł	2018 - 2024	635 325,32	24 364 674,68
12.	Zintegrowany system taryfowo-biletowy	1 426 494 zł	2018 - 2022	1 206 493,63	220 000,37
14.	ŚKUP 1.5 - unowocześnienie systemu pobierania opłat za przejazdy publicznym transportem zbiorowym	40 000 000 zł**	2018 - 2023	0,00	40 000 000,00
16.	Rozwój elektromobilności na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	1 000 000 zł	2018 - 2022	247 834,29	752 165,71
17.	Stworzenie i rozwój platformy usług mobilności	3 000 000 zł	2018 - 2022	93 987,60	2 906 012,40
18.	Rower Metropolitalny – system wypożyczania rowerów publicznych	23 000 000 zł	2018 - 2024	3 285 308,10	19 714 691,90

LP.	NAZWA DZIAŁANIA	SZACUNKOWY KOSZT	CZAS REALIZACJI*	WYKONANIE NARASTAJĄCO od początku realizacji projektu wg stanu na koniec grudnia 2020 r.	POZOSTAŁO DO WYKONANIA
32.	Zakup i utrzymanie nowych automatów biletowych na terenie GZM	18 600 000zł w tym na utrzymanie 5 200 000 zł	2019 - 2029	0,00	18 600 000,00
33.	Solarne automaty biletowe	310 000 zł	2020 - 2022	0,00	310 000,00
34.	Projekt systemu automatycznego zliczania pasażerów	3 200 000 zł**	2020 - 2022	0,00	3 200 000,00**
ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY OBSZARU ZWIĄZKU METROPOLITALNEGO					
19.	Prowadzenie Metropolitalnego Funduszu Solidarności	203 000 000 zł	2018 - 2023	168 136 857,99	34 863 142,01
20.	GZM Data Store – Efektywne wykorzystanie i innowacyjne zastosowanie technologii informacyjnych na obszarze związku metropolitalnego	15 000 000 zł	2018 - 2024	321 484,88	14 678 515,12
21.	Rozwój hubu bezzałogowych statków powietrznych	3 500 000 zł	2018 - 2022	886 276,72	2 613 723,28
22.	Budowa międzynarodowej sieci współpracy	5 100 000 zł	2018 - 2022	305 438,49	4 794 561,51
23.	Dążenie do spójnej polityki społecznej wobec osób starszych – Metropolia przyjazna seniorom	558 661 zł	2018 - 2022	74 373,80	484 287,20
35.	Smart Metropolia	4 000 000 zł	2020 - 2024	9 077,40	3 990 922,60
37.	Metropolitalne Centrum Obsługi Inwestora i Promocji Przedsiębiorczości	800 000 zł	2021 - 2022	0,00	800 000,00
38.	Młodzi robią Metropolię	350 000 zł	2020 - 2022	17 494,01	332 505,99
PROMOCJA ZWIĄZKU METROPOLITALNEGO I JEGO OBSZARU					
25.	Promocja potencjału naukowego i edukacyjnego GZM - program zachęcający młodych ludzi do studiowania i związania się z Metropolią	8 000 000 zł	2018 - 2022	83 792,00	7 916 208,00

ROZWÓJ INSTYTUCJONALNY					
26.	Budowa systemu zarządzania projektami rozwojowymi w ramach struktury organizacyjnej Urzędu Metropolitalnego	850 000 zł	2018 - 2024	13 530,00	836 470,00
27.	Budowa platformy dobrych praktyk	350 000 zł	2018 - 2022	1 700,00	348 300,00
28.	Metropolitalne Obserwatorium Społeczno-Ekonomiczne	800 000 zł	2018 - 2022	0,00	800 000,00
29.	Strategia Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2022-2027 z perspektywą do 2035 r.	6 000 000 zł	2018 - 2022	72 975,90	5 927 024,10

* Prezentowany czas realizacji działań może różnić się od okresu realizacji prezentowanego w WPF, ze względu na fakt wcześniejszego merytorycznego rozpoczęcia realizacji projektu w stosunku do planowanego wydatkowania środków finansowych.

** Nakłady finansowe na wydatki majątkowe (etap wdrożenia, bez późniejszych kosztów utrzymania)

Numer i nazwa działania							
2. Metropolitalna sieć błękitno-zielonej infrastruktury							
Priorytet PDS							
Kształtowanie ładu przestrzennego, zrównoważona, zielona metropolia							
Cel działania							
Integracja wiedzy i wypracowanie wspólnych metropolitalnych rozwiązań dla błękitno-zielonej infrastruktury jako adaptacja do zmian klimatu							
Opis działania							
<p>Działanie wpisuje się w zadanie własne związku metropolitalnego, określone w <i>ustawie o związku metropolitalnym w województwie śląskim</i> (art. 12, ust. 1, pkt. 1), tj. kształtowanie ładu przestrzennego oraz (art. 12 ust. 1, pkt. 6), tj. promocja związku metropolitalnego i jego obszaru. Wyznacznikami są tereny określone jako błękitna infrastruktura, takie jak zbiorniki i ciekły wodne wraz z zielenią im towarzyszącą, określaną jako zielona infrastruktura.</p> <p>Uzasadnieniem wyboru działania jest fakt, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ilość, jakość i dostępność błękitno-zielonej infrastruktury, to ważne determinanty jakości życia mieszkańców i atrakcyjności danego miasta/metropolii, pełniące nie tylko istotną funkcję przyrodniczą (bioklimatyczną), w tym będącą mitygacją zmian klimatycznych, ale także funkcje: społeczną, zdrowotną, estetyczną i promocyjną, jako miejsca wypoczynku, nierzadko o wysokich walorach krajobrazowych; ruch i kontakt z naturą wpływa na poziom zdrowotności populacyjnej co ma wymiar ekonomiczny w postaci „prewencji zdrowotnej”; – wzmocnienie istniejącego potencjału przyrodniczego (tj. zachowanie istniejących terenów przyrodniczych, tworzenie tzw. parków kieszonek, zwiększenie ilości zadrzewień i zakrzewień ulicznych; zwiększanie ilości łąk kwietnych w miastach) dla mieszkańców GZM, to element kreowania ładu przestrzennego i poprawy warunków życia w GZM, wpisujący się także w działania związane z adaptacją do zmian klimatycznych; – pośrednio wzmocnienie przyrodniczego potencjału GZM przyczynia się do zmiany stereotypowego wizerunku „czarnego Śląska” (wciąż funkcjonującego). <p>Wpisując się w zakres kompetencji GZM, realizacja działania obejmować będzie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wypracowanie Metropolitalnego Planu Adaptacji do Zmian Klimatu przez co nastąpi wzmocnienie potencjału GZM w adaptacji do zmian klimatu; – wypracowanie metropolitalnych rozwiązań w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury. Każde z miast i gmin GZM prowadzi niezależną politykę w stosunku do terenów zielonych i rekreacyjnych. Błękitno-zielona infrastruktura, to jednakże naczynia połączone – projekt ma na celu integrację wiedzy i wypracowanie wspólnych metropolitalnych rozwiązań dla tej infrastruktury. Wspólne rozwiązania mają także przyczynić się do adaptacji do zmian klimatu poprzez mitygację obecnych warunków. W konsekwencji mają powstać metropolitalne wytyczne dla rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury; – integracja terenów zielonych na terenie Metropolii; analiza możliwości wykorzystania terenów zdegradowanych, w tym poprzemysłowych na obszarze GZM dla zwiększenia potencjału przyrodniczego i rozwoju terenów rekreacyjnych (uznając te tereny za potencjał a nie balast przestrzenny), z uwzględnieniem doświadczeń Zagłębia Ruhry stawiającego na „zieloną metropolię”; – wspieranie działań gmin w zakresie edukacji na rzecz klimatu. 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Rekomendacje utrzymania terenów błękitno-zielonej infrastruktury, jako adaptacja do zmian klimatu. • Rozwój metropolitalnego systemu przyrodniczego dla poprawy warunków życia i warunków bioklimatycznych, poprzez wspieranie wysiewania łąk kwietnych. • Przygotowanie Metropolitalnego Planu Adaptacji do Zmian Klimatu. • Projekt sieciujący wspólne metropolitalne przestrzenie parkowe. • Programy edukacji ekologicznej, w tym edukacja na rzecz klimatu. 							
Czas realizacji	2020-2022	Łączne nakłady finansowe	2 100 000 zł	Środki własne	2 100 000 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
5. Grupy zakupowe GZM							
Priorytet PDS							
Kształtowanie ładu przestrzennego, zrównoważona zielona Metropolia							
Cel działania							
Rozwój idei współpracy gmin GZM w ramach Grup zakupowych.							
Opis działania							
<p>Utworzone Grupy zakupowe: Energii Elektrycznej (w 2019 r. i na lata 2020-2021) oraz Gazu (na lata 2020-2021) pokazały racjonalne wykorzystanie zasobów i efektu skali. Są to największe grupy zakupowe w Polsce, które wykorzystując efekt skali pozwoliły na uzyskanie korzystnych cen energii na poziomie rynkowym. Dodatkowo, Grupy te pozwoliły na optymalizację działań związanych z procedurą zakupu energii elektrycznej i gazu poprzez zorganizowanie jednego postępowania dla wielu podmiotów. Poprzez wypracowany i przyjęty model działania GZM stała się centrum informacyjno-organizacyjnym dla wszystkich podmiotów uczestniczących w ww. Grupach, m.in. dzięki stałej konsultacji i wsparciu merytorycznemu dostępnemu dla koordynatorów wszystkich podmiotów Grupy.</p> <p>Postulaty zgłaszane przez gminy członkowskie GZM wskazały kolejne obszary do objęcia Grupami Zakupowymi oraz świadczą o chęci ścisłej współpracy gmin na tych płaszczyznach. Wśród nich znajdują się m.in. kwestie wspólnych ubezpieczeń, rozwoju elektromobilności (poprzez zakup floty samochodów elektrycznych dla gmin GZM), usług teleinformatycznych oraz działań zmierzających do podniesienia efektywności energetycznej (poprzez zakup instalacji fotowoltaicznych dla gmin GZM).</p> <p>Rozwój działań oparty będzie na przeprowadzonej analizie potrzeb.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Centralizacja i optymalizacja procesów zakupowych dla gmin GZM i członków Grup zakupowych. • Optymalizacja kosztów bieżących poprzez organizację Grup zakupowych. • Zwiększenie świadomości energetycznej w gminach i podmiotach działających w ich ramach. • Wykorzystanie efektu skali przy optymalizacji kosztów działań oraz poprzez połączenie zakresu w ramach Grup zakupowych. 							
Czas realizacji	2018 - 2024	Łączne nakłady finansowe	2 500 000 zł w tym na lata 2018-2022: 1 563 253,90 zł	Środki własne	2 500 000 zł w tym na lata 2018-2022: 1 563 253,90 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
6. Utworzenie i rozwój klastrów energii na obszarze Metropolii							
Priorytet PDS							
Kształtowanie ładu przestrzennego, zrównoważona, zielona metropolia							
Cel działania							
Wspieranie inicjatyw energetyki rozproszonej i wdrożenia energooszczędnych i wysokoefektywnych technologii. Wspieranie inicjatyw dotyczących mikrosieci zapewniających samowystarczalność energetyczną gmin.							
Opis działania							
<p>Urząd Metropolitalny temat efektywnego rozproszonego wytwarzania energii elektrycznej traktuje kompleksowo. Zostanie opracowana koncepcja efektywnego rozproszonego wytwarzania energii elektrycznej na obszarze Metropolii, w tym zidentyfikowane zostaną dobre praktyki w gminach w Polsce i za granicą. Dokument ten służyć będzie debacie o powołaniu klastra lub kilku klastrów energii na obszarze GZM zgodnie z przepisami ustawy z 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw. Uwzględniając fakt, iż każdy klaster dotyczy wytwarzania i równoważenia zapotrzebowania, dystrybucji lub obrotu energią z odnawialnych źródeł energii lub z innych źródeł lub paliw, w ramach jednej sieci dystrybucyjnej (110 kV) na obszarze działania tego klastra nieprzekraczającym granic jednego powiatu w rozumieniu ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. 2015, poz. 1445 i 1890) lub pięciu gmin w rozumieniu ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2016, poz. 446) do 50 000 odbiorców. Urząd Metropolitalny zakłada współpracę z innymi klastrami i sieciami tematycznymi, które na obszarze metropolii prowadzą działania inwestycyjne i promocyjne związane z wdrożeniem nowoczesnych technologii energetycznych i rozwiązań prosumenckich.</p> <p>Metropolia dążąc do samowystarczalności energetycznej do roku 2050 powinna sama jako urząd wypracować i wdrożyć rekomendacje dotyczące prowadzenia tzw. zielonego urzędu/zielonego biura. Jest to zadanie wykraczające poza tylko kwestie energetyczne – obejmuje również zrównoważone zarządzanie wszystkimi zasobami dostępnymi w urzędzie, w szczególności gospodarkę materiałową, gospodarkę odpadami, gospodarkę wodno-ściekową oraz zarządzanie energią. Pierwszym krokiem do zielonego biura było wycofanie jednorazowych plastikowych opakowań i innych plastikowych przedmiotów z działalności urzędu. Wypracowane i przetestowane rekomendacje będą stanowiły wytyczne dla innych urzędów i biur na terenie Metropolii.</p> <p>Ważne są również zadania wspierające gminy w zakresie opracowywania dokumentacji potwierdzającej zmniejszenie zapotrzebowania na energię dostarczoną do budynków na potrzeby c.o. i c.w.u. oraz określającej niezbędny zakres przedsięwzięcia niskoemisyjnego (np. audytów energetycznych, świadectw charakterystyki energetycznej budynków) poprzez przygotowywanie opracowań i analiz.</p> <p>Działanie obejmuje również szereg działań informacyjno-edukacyjnych.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Wypracowanie kierunków i sposobów działań w dążeniu do Metropolii samowystarczalnej energetycznie do roku 2050. • Wspieranie zakładania i rozwoju klastrów energetycznych. • Wspieranie gmin w zakresie opracowywania dokumentacji potwierdzającej zmniejszenie zapotrzebowania na energię dostarczoną do budynków na potrzeby c.o. i c.w.u. oraz określającej niezbędny zakres przedsięwzięcia niskoemisyjnego (np. audytów energetycznych, świadectw charakterystyki energetycznej budynków). • Działania informacyjno-edukacyjne w zakresie efektywności energetycznej, m.in. prezentacja dobrych praktyk, organizacja wyjazdów studyjnych, warsztaty, szkolenia i konferencje. • Wypracowania rekomendacji dla gmin GZM w zakresie tzw. zielonych urzędów. 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	1 000 000 zł	Środki własne	1 000 000 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
7. Opracowanie i wdrożenie metropolitalnego programu poprawy jakości powietrza							
Priorytet PDS							
Kształtowanie ładu przestrzennego, zrównoważona, zielona metropolia							
Cel działania							
Ograniczenie niskiej emisji na obszarze GZM.							
Opis działania							
<p>Działanie to wpisuje się w <i>Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji szkodliwych w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji</i>. W walce z zanieczyszczeniem powietrza potrzebna jest wspólna praca na różnych szczeblach i z różnymi organizacjami, w tym z jednostkami samorządu terytorialnego i z organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta będzie wyrażać się poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowywanie opracowań/danych/analiz wspierających gminy w zakresie dążenia do opracowania uchwał antysmogowych zakazujących ogrzewania paliwami stałymi w ciepłownictwie indywidualnym lub umożliwiających gminom GZM wnioskowanie po zewnętrzne środki finansowe na likwidację niskiej emisji; • wspieranie i rozwój projektów w zakresie doradztwa energetycznego dla budynków ogrzewanych paliwami stałymi zmierzającymi do poprawy efektywności energetycznej wraz z wymianą źródła ciepła, • nawiązanie współpracy z różnymi grupami interesariuszy, np. alarmami smogowymi z obszaru GZM, • gromadzenie i analizę dostępnych w Europie wdrożeń, • organizację wizyt studyjnych, szkoleń, konferencji, warsztatów itp. <p>Główną przyczyną złej jakości powietrza jest niska emisja z indywidualnego ogrzewnictwa. Likwidacja przestarzałych kotłów dofinansowywana jest od wielu lat z różnych źródeł. Działania te są jednak dość mocno rozproszone, a wsparcie często nie trafia tam, gdzie jest największy problem. Często barierą jest brak odpowiednich dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku, zarówno z powodu niedostatecznej wiedzy merytorycznej, jak i braku środków na przygotowanie wymaganej dokumentacji. Koniecznym jest więc wsparcie gmin w tym zakresie, wskazywanie najlepszych możliwości dofinansowania, doradztwo przy aplikowaniu o środki, jak również doradztwo techniczne już przy realizacji inwestycji.</p> <p>Pod względem monitorowania jakości powietrza stacje Państwowego Monitoringu Środowiska zlokalizowane są w 8 gminach GZM (znajdujących się na liście WHO), wiele gmin posiada inną sieć monitoringu. W oparciu o te dane można zlecić modelowanie jakości powietrza dla poszczególnych gmin GZM, mające na celu wskazanie „największych trucielei”. Pozwala to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dedykować wsparcie merytoryczne, instytucjonalne, finansowe; • opracować plan działań w obszarze ograniczenia niskiej emisji na terenie GZM, w tym analizę potrzeby i możliwości wprowadzenia dodatkowych założeń uchwały „antysmogowej” dla hot-spotów. <p>Działania GZM będą zmierzać do wypracowania sposobów rozwiązywania problemu wykonywania działań kontrolnych w zakresie realizacji uchwały „antysmogowej” dla województwa śląskiego i zakazu spalania odpadów.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja projektów doradztwa energetycznego z nadrzędnym celem ograniczenia niskiej emisji. • Działania zmierzające do wypracowania sposobów rozwiązania problemu wykonywania działań kontrolnych w zakresie realizacji uchwały „antysmogowej” dla województwa śląskiego i zakazu spalania odpadów. • Wypracowanie rekomendacji dotyczących wdrażania stref ograniczonej emisji komunikacyjnej. • Przygotowanie opracowań/danych/analiz wspierających gminy w zakresie dążenia do opracowania uchwał antysmogowych zakazujących ogrzewania paliwami stałymi w ciepłownictwie indywidualnym. • Działania informacyjno-edukacyjne w zakresie świadomości zagrożeń niskiej emisji i sposobów likwidacji zanieczyszczeń m.in. prezentacja dobrych praktyk, organizacja wyjazdów studyjnych, warsztaty, szkolenia i konferencje. 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	7 240 000 zł	Środki własne	7 240 000 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
8. Przepustowość komunikacyjna – współdziałanie w ustalaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze związku metropolitalnego							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Tworzenie warunków dla rozwoju układów drogowych o znaczeniu metropolitalnym wraz z poprawą efektywności powiązań wewnątrz GZM oraz z układem krajowym i międzynarodowym.							
Opis działania							
<p>Sprawnie funkcjonujący układ drogowy to jeden z czynników decydujących o atrakcyjności inwestycyjnej i osiedleńczej danego obszaru. Przez obszar GZM przebiegają drogi istotne dla powiązań krajowych i międzynarodowych, w tym także korytarze sieci bazowej Transeuropejskiej Sieci Transportowej (TEN-T), służącej zapewnieniu spójności i komplementarności inwestycji infrastrukturalnych na obszarze UE.</p> <p>Działanie wprost nawiązuje do jednego z zadań publicznych, określonych w ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w woj. śląskim (Dz.U. 2017, poz. 730 z późn. zm.), tj. <i>współdziałanie w ustalaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze związku metropolitalnego</i>.</p> <p>Dla zapewnienia efektywnych powiązań wewnątrz i na zewnątrz GZM konieczna jest identyfikacja potrzeb rozwojowych z punktu widzenia całego obszaru oraz współpraca i koordynacja zamierzeń inwestycyjnych poszczególnych gmin członkowskich GZM na poziomie metropolitalnym.</p> <p>Realizacja działania obejmować będzie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyznaczenie układu dróg o znaczeniu metropolitalnym w GZM - stanowiącego podstawę do koordynowania i wspierania wybranych projektów drogowych przez GZM oraz ubiegania się o środki finansowe w nowej perspektywie (w latach 2021 – 2027); – wydawanie opinii i stanowisk nt. przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich; – wykonywanie innych opracowań, badań, ekspertyz, analiz w zakresie istniejącego przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich oraz potrzeb rozwojowych układów drogowych w GZM; <p>Informacje pozyskane w ramach tego działania będą wykorzystane do:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wspierania procesu decyzyjnego GZM w zakresie projektów drogowych zgłaszanych do realizacji przez gminy członkowskie i/lub opiniowania projektów powiązań drogowych regionalnych i krajowych; – opracowania innych dokumentów, w tym metropolitalnego dokumentu strategicznego. 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie prezentujące koncepcję powiązań drogowych o znaczeniu metropolitalnym na obszarze GZM (odcinki dróg planowanych i projektowanych), z uwzględnieniem wybranych dróg krajowych i wojewódzkich, jako układu bazowego; • Projekty drogowe o charakterze ponadgminnym, opracowane, zgodnie ze wskazaniem wynikającymi z ww. koncepcji powiązań drogowych o znaczeniu metropolitalnym; 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	900 000 zł	Środki własne	900 000 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
9. Budowa kolei metropolitalnej							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Zapewnienie spójnego systemu transportowego na obszarze GZM. Zwiększenie liczby pasażerów korzystających z ruchu kolejowego na obszarze GZM. Zmniejszenie liczby samochodów prywatnych przemieszczających się między gminami Metropolii w dni robocze.							
Opis działania							
<p>Kolej Metropolitalna ma stać się szkieletem przyszłego systemu transportu publicznego w GZM. W pierwszej kolejności rozpocznie się opracowanie szeregu dokumentów planistycznych niezbędnych do rozpoczęcia budowy Kolei Metropolitalnej. Analizie zostaną poddane scenariusze wykorzystania własnej i obcej infrastruktury sieci kolejowej, co pozwoli na wytypowanie tras, określenie niezbędnych inwestycji w infrastrukturę kolejową i uzgodnienie sposobu korzystania przez pociągi z tej infrastruktury. Równoległe przewiduje się zawarcie porozumienia z Województwem Śląskim w sprawie dofinansowywania przez GZM dodatkowych kursów na terenie GZM. Dodatkowe kursy pociągów będą w pierwszej kolejności przeznaczone do obsługi ruchu na osi wschód – zachód (Dąbrowa Górnicza - Gliwice) i na osi północ – południe (Tarnowskie Góry – Tychy) w ramach istniejącej infrastruktury kolejowej. Równoległe zakłada się wprowadzenie zintegrowanej taryfy ZTM i Kolei Śląskich, co ma przekonać mieszkańców GZM do pozostawienia samochodów w domu i korzystania z transportu publicznego. Przewiduje się też uzgodnienie ze spółką PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. sposobów korzystania z istniejącej infrastruktury kolejowej do obsługi ruchu na ww. osiach wschód – zachód i północ – południe, oraz programu modernizacji i rozbudowy infrastruktury kolejowej na lata 2019-2020 i na lata 2021-2027, jak i pozyskanie taboru do obsługi dodatkowych kursów.</p> <p>W celu zapewnienia partnerstwa w realizacji tego działania przewiduje się podpisanie porozumienia między Zarządem GZM, spółką PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. i gminami, przez które przebiegną trasy wyznaczone dla Kolei Metropolitalnej. Zakłada się przy tym że: Urząd Metropolitalny lub podmiot przez niego utworzony do tego celu rozpocznie działania zmierzające do pozyskania pociągów, oraz zapłaty za pracę eksploatacyjną, spółka PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. wykona niezbędne prace infrastrukturalne, a gminy zobowiążą się do dogęszczenia liczby przystanków na podstawie wspólnie wypracowanego modelu/koncepcji przystanków (przystanek, parking, miejsce dla rowerów, monitoring, urządzenia przekazu informacji, minimalne aspekty infrastrukturalne i wizualne pod kątem rozpoznawalności przystanku jako części systemu Kolei Metropolitalnej).</p> <p>Działanie obejmuje również zadanie przebudowy infrastruktury około przystankowej/dworcowej w obszarze stacji kolejowych, w tym dla stacji Dąbrowa Górnicza Centrum (szacunkowy koszt realizacji <i>zadania Przebudowa infrastruktury kolejowej i drogowej w obszarze stacji Dąbrowa Górnicza Centrum</i> został wliczony do łącznych nakładów działania nr 9).</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Opracowana „Metodologia tworzenia Koncepcji Kolei Metropolitalnej z wykorzystaniem metod inżynierii systemów”. • Opracowanie OPZ na „Koncepcję Kolei Metropolitalnej dla GZM z wykorzystaniem metod inżynierii systemów”. • Opracowana „Koncepcja Kolei Metropolitalnej dla Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii z wykorzystaniem metod inżynierii systemów”. • Opracowanie OPZ na Wstępne Studium Wykonalności Kolei Metropolitalnej. • Przeprowadzenie i rozstrzygnięcie postępowania na wykonanie Wstępnego Studium Wykonalności Kolei Metropolitalnej. • Pierwsze elementy opracowane w ramach Wstępnego Studium Wykonalności Kolei Metropolitalnej. • Uruchomienie dodatkowych połączeń kolejowych na obszarze GZM. • Poprawa mobilności mieszkańców poprzez aktywizację potencjału transportu publicznego wpływającego na preferowanie przez mieszkańców metropolii podróży odbywanych transportem publicznym (zmniejszenie kongestii, mniejsza ilość samochodów w centrach gmin i miast, zmniejszenie emisji spalin do atmosfery). • Lepsze dostosowanie układu kolejowego do obsługi miasta i strefy podmiejskiej. • Zwiększona spójność komunikacyjna metropolii poprzez wykorzystanie i optymalizację połączeń kolejowych wewnątrz aglomeracji. 							
Czas realizacji	2018 - 2029	Łączne nakłady finansowe	1 098 764 266 zł w latach 2018-2022: 118 029 789,76 zł	Środki własne	1 098 764 266 zł w latach 2018-2022: 118 029 789,76 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
10. Metropolia przyjazna rowerom – studium systemu tras rowerowych dla Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Wyznaczenie spójnego i ciągłego systemu powiązań rowerowych w skali metropolitalnej, służącego ukierunkowaniu i ustaleniu priorytetów lokalnych działań w zakresie infrastruktury rowerowej na rzecz budowy tego systemu.							
Opis działania							
<p>Studium systemu tras rowerowych dla GZM to element metropolitalnej koncepcji rowerowej. Stanowi odpowiedź na potrzebę całościowego spojrzenia na obszar GZM pod kątem powiązań rowerowych, niezależnie od granic administracyjnych gmin. Wypracowany dokument zawiera wyznaczony system tras z podziałem na: układ podstawowy (o charakterze metropolitalnym, z uwzględnieniem układu w skali województwa), układ uzupełniający (o charakterze ponadlokalnym i lokalnym) oraz dodatkowe elementy systemu obejmujące zinwentaryzowane odcinki tras, lecz nie wprost istotne dla systemu. Wypracowana została m.in. mapa zbiorcza całej GZM oraz indywidualne mapy każdej z gmin, które zostały przekazane wszystkim gminom GZM.</p> <p>Planowane jest wykonanie szczegółowego opracowania pn. „Wielokryterialna analiza i wariantowa koncepcja przebiegu drogi rowerowej (velostrady) Metropolia Wschód. Etap I”. Jednym z elementów opracowania ma być możliwość pozyskania terenów po nieczynnych liniach kolejowych na metropolitalne drogi rowerowe. Uzupełnieniem metropolitalnej koncepcji rowerowej będzie aktualizacja i dodruk publikacji pt. <i>Standardy i wytyczne kształtowania infrastruktury rowerowej</i> (wydanej w 2018 r. przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię) oraz monitorowanie procesu implementacji standardów w gminach. Ponadto, planowane jest podnoszenie kwalifikacji oficerów rowerowych poprzez organizowanie szkoleń i praktycznych warsztatów.</p> <p>Dotąd gminy członkowskie budując drogi rowerowe na swoich terenach nie zawsze uwzględniały przy tym połączenie z trasami innych gmin. Mimo, że niektóre drogi rowerowe stanowiły część większego projektu inwestycyjnego zostały one zaprojektowane w odniesieniu do celów danego projektu, a niekoniecznie z myślą o realizacji polityki mobilności w szerszym kontekście. Obecnie gminy, które w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych budują centra przesiadkowe, w swoich planach uwzględniają również sieci dróg rowerowych.</p> <p>Urząd Metropolitalny przewiduje możliwość współfinansowania z gminami członkowskimi etapu projektowania i budowy infrastruktury dróg rowerowych, zgodnie z wcześniej przyjętym dokumentem pn. <i>Standardy i wytyczne kształtowania infrastruktury rowerowej</i>.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> Wypracowanie wspólnego dokumentu kierunkowego do wykorzystania przez gminy przy realizacji lokalnej infrastruktury rowerowej na rzecz systemowego rozwoju powiązań rowerowych wewnątrz GZM i powiązań z otoczeniem. Stopniowy rozwój infrastruktury rowerowej (realizowanej według wspólnego studium dla całego obszaru GZM), co będzie wpływać na bezpieczeństwo ruchu rowerowego oraz sprzyjać funkcjonowaniu roweru metropolitalnego. Zaktualizowanie publikacji pt. <i>Standardy i wytyczne kształtowania infrastruktury rowerowej</i> (w przypadku wystąpienia konieczności). Wielokryterialna analiza do wyboru przebiegu autostrady rowerowej (velostrady) wraz z opracowaniem dokumentacji i budową odcinka pilotażowego. 							
Czas realizacji	2018 - 2024	Łączne nakłady finansowe	25 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 22 030 325,32 zł	Środki własne	25 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 22 030 325,32 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
12. Zintegrowany system taryfowo-biletowy							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel / Priorytet działania							
<p>Rozbudowa i doskonalenie oferty publicznego transportu zbiorowego, w tym we współpracy z innymi podmiotami zaangażowanymi w realizację zadań transportowych na terenie Metropolii.</p> <p>Ograniczenie/zahamowanie spadku liczby pasażerów korzystających z transportu publicznego na obszarze Metropolii.</p> <p>Zmniejszenie liczby samochodów wjeżdżających do centrów gmin Metropolii.</p> <p>Usprawnienie zarządzania publicznym transportem zbiorowym na obszarze Metropolii w ramach zintegrowanego systemu taryfowo-biletowego.</p> <p>Promocja komunikacji wśród najmłodszych użytkowników komunikacji poprzez wprowadzenie bezpłatnych przejazdów dla dzieci i młodzieży z obszaru GZM.</p>							
Opis działania							
<p>Zgodnie z art. 15a ust. 1-2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie związek metropolitalny ustanawia zintegrowany system taryfowo-biletowy obowiązujący w jego granicach, w którym obowiązkowo muszą uczestniczyć organizatorzy gminnych i powiatowych przewozów pasażerskich działający na terenie tego związku metropolitalnego. Dlatego w grudniu 2017 r. Zarząd GZM, KZK GOP, MZK Tychy i MZKP Tarnowskie Góry podpisały porozumienie dotyczące wdrożenia zintegrowanego systemu taryfo-biletowego. W ramach systemu na obszarze Metropolii obowiązują te same bilety jednorazowe, wieloprzejazdowe oraz okresowe, a także ten sam katalog uprawnień do przejazdów ulgowych i bezpłatnych. Wprowadzono nową grupę osób uprawnionych do przejazdów bezpłatnych - dzieci i młodzież do 16. roku życia. Dzięki temu młodzi użytkownicy zapoznają się z zaletami publicznego transportu zbiorowego i nabywają nowych zwyczajów w zakresie przemieszczania się na obszarze Metropolii.</p> <p>Kolejny etap rozszerzenia zintegrowanego systemu taryfowo-biletowego będzie dotyczyć integracji biletów Kolei Śląskich Sp. z o.o. na podstawie ustaleń dotyczących sposobów ustanowienia jednolitych taryf oraz sposobów rozliczeń za korzystanie z pociągów Kolei Śląskich i infrastruktury kolejowej na obszarze Metropolii. W pierwszym etapie prac zawarto porozumienie pomiędzy GZM, a Województwem Śląskim i Kolejami Śląskimi, określając planowany do wprowadzenia zakres. Ze względu na zakładaną dostępność zintegrowanych biletów w systemie ŚKUP dokonano modyfikacji i konfiguracji systemu ŚKUP na potrzeby nowych rozwiązań.</p> <p>Po wprowadzeniu jednolitego systemu pobierania opłat we wszystkich pojazdach ZTM zakłada się znaczną modyfikację rozszerzającą obecny system taryfowo-biletowy, a po wprowadzeniu modyfikacji eksploatowanego obecnie systemu ŚKUP planowane jest wprowadzenie do systemu taryfowo-biletowego zupełnie nowych rozwiązań.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Ustanowiony zintegrowany system taryfowo-biletowy obejmujący trzech organizatorów komunikacji i wprowadzający bezpłatne przejazdy dla dzieci i młodzieży. • Wprowadzenie wspólnych biletów z Kolejami Śląskimi obejmujących obszar GZM. • Poprawa mobilności mieszkańców poprzez aktywizację potencjału transportu publicznego wpływającego na preferowanie przez mieszkańców Metropolii podróży odbywanych transportem publicznym (zmniejszenie kongestii, mniejsza ilość samochodów w centrach gmin i miast, zmniejszenie emisji spalin do atmosfery). 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	1 426 494 zł	Środki własne	1 426 494 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
14. ŚKUP 1.5 - unowocześnienie systemu pobierania opłat za przejazdy publicznym transportem zbiorowym							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Zwiększenie wygody użytkowników dzięki uelastycznieniu możliwości dokonania opłat za korzystanie z publicznego transportu zbiorowego na obszarze GZM.							
Opis działania							
<p>Obecnie na terenie GZM funkcjonuje System Śląskiej Karty Usług Publicznych. Początkiem roku 2020 wdrożono system pobierania opłat w pojazdach obszaru południowego. Utrzymanie systemu ŚKUP zapewnia Wykonawca umowy na: Dostawę, wdrożenie i utrzymanie systemu ŚKUP (konsorcjum firm Asseco Poland S.A. i mBank S.A.).</p> <p>W ramach unowocześnienia obecnego systemu zakłada się modernizację oprogramowanie centralnego, przeniesienie usług serwerowych do chmury, otwarcie interfejsów komunikacyjnych i architektury, przejście z systemu karto-centrycznego na konto-centryczny, z systemu off-line na on-line. Modernizacja nie przewiduje wymiany urządzeń infrastruktury wyniesionej, zmienione zostanie natomiast oprogramowanie w celu umożliwienia elastycznej rozbudowy i pozyskiwania w przyszłości urządzeń w trybie konkurencyjnym.</p> <p>Realizacja działania obejmuje m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ustalenie zakresu dla nowego systemu pobierania opłat; – Przygotowanie opisu przedmiotu zamówienia dla nowego systemu pobierania opłat; – Ogłoszenie i przeprowadzenie postępowania; – Wdrażanie nowych funkcjonalności i modyfikacji systemu; 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Podpisana umowa na realizację SKUP 1.5. • Zmodernizowany unowocześniony system pobierania opłat za przejazdy publicznym transportem zbiorowym. • Otwarta na rozbudowę architektura systemu 							
Czas realizacji	2018 - 2023	Łączne nakłady finansowe	40 000 000 zł* w tym na lata 2018-2022: 40 000 000 zł	Środki własne	40 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 40 000 000 zł	Środki zewnętrzne	–

*Nakłady finansowe na wydatki majątkowe (etap wdrożenia, bez późniejszych kosztów utrzymania)

Numer i nazwa działania							
16. Rozwój elektromobilności na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Budowanie przewagi konkurencyjnej obszaru GZM w oparciu o rozwój elektromobilności.							
Opis działania							
<p>Mając na względzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zrównoważony rozwój gospodarki w Polsce, jej innowacyjny i zaawansowany technologicznie poziom funkcjonowania, jak również rozwój nowoczesnych technologii w zakresie transportu, – ograniczenie emisji spalin, szczególnie w GZM, dzięki zastąpieniu pojazdów z silnikami spalinowymi pojazdami o napędzie elektrycznym oraz zasilanymi wodorem, – rozwój sektora nowych technologii, w tym sektora produkcyjnego, – plan działań na rzecz zrównoważonej gospodarki UE - Europejski Zielony Ład, – przepis ustawy o związku metropolitalnym województwa śląskiego z dnia 9 marca 2017 r. (art. 12). <p>Planuje się prowadzenie na terenie GZM działań w obszarze elektromobilności. Istotą działań w tym zakresie jest ukierunkowanie transportu na napędzanie silnikami elektrycznymi. Do właściwej organizacji systemu elektromobilności konieczna jest kompleksowa reorganizacja ruchu zarówno autobusów elektrycznych i samochodów elektrycznych, oraz transfer wiedzy i kompetencji pomiędzy Urzędem Metropolitalnym, a gminami członkowskimi. Rolą GZM będzie współpraca w tym zakresie z samorządami, Ministerstwem Klimatu i Środowiska oraz innymi partnerami.</p> <p>Zasilanie pojazdów bezemisyjnych można realizować w oparciu o technologię wykorzystującą akumulatory lub ogniwa wodorowe. Obecnie testowane rozwiązania pozwalają uzyskać przebieg na jednym ładowaniu - zarówno w autobusach napędzanych energią elektryczną, jak również energią wodorową - do 350 km, co w większości obsługiwanych połączeń komunikacyjnych w GZM pozwoliłoby na ładowanie/tankowanie pojazdów 1 x na dzień. GZM dąży do pogłębiania współpracy z firmami z sektora energii w zakresie powstawania infrastruktury do ładowania pojazdów wodorem.</p> <p>Najbliższą przyszłością mogą być magazyny energii lokalizowane przy stacjach do ładowania pojazdów bezemisyjnych. Będą stanowić doskonałe uzupełnienie systemu energetycznego. Pozwoli to na ograniczenie krótkoterminowych fluktuacji mocy podczas ładowania samochodów elektrycznych i autobusów elektrycznych co pozytywnie wpłynie na sieć energetyczną. Połączenie magazynu z OZE i instalacją do produkcji zielonego wodoru pozwoli na odejście od zasilania z sieci energetycznej. Produkcja i wykorzystanie odnawialnego „czystego” wodoru i wodoru niskoemisyjnego mogą przyczynić się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych przed 2030 r. oraz do ożywienia gospodarczego na terenie GZM. Są one także kluczowym elementem przyczyniającym się do osiągnięcia neutralnego dla klimatu transportu o zerowym poziomie emisji zanieczyszczeń w 2050 r.</p> <p>Wokół tego działania powinny funkcjonować rozwiązania ekonomii współdzielenia, takie jak: <i>carsharing</i>, <i>bikesharing</i>, <i>scootersharing</i> oraz bezemisyjne pojazdy autonomiczne, które będą stanowić z jednej strony alternatywę dla samochodów prywatnych, z drugiej zaś powinny usprawnić przejazd pasażerów z problemem ostatniego kilometra.</p> <p>Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia w swoich działaniach strategicznych powinna podejmować realizację celów, które wpływają na rozwój potencjału jej mieszkańców. Zdolność do przemieszczania się jest kluczowym elementem wpływającym na możliwość zwiększenia tego potencjału.</p> <p>Do środków wspomagających osiągnięcie tych celów zaliczyć należy przede wszystkim promowanie rozwiązań z zakresu elektromobilności wśród mieszkańców GZM, jak również uzupełnienie transportu publicznego rozwiązaniami opartymi na elektromobilności. Ponadto zakłada się wsparcie instytucji samorządowych w realizacji obowiązku udziału pojazdów elektrycznych we flocie wykorzystywanych pojazdów.</p>							
Rezultat							
<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie gmin w zakresie realizacji obowiązków nałożonych w ramach ustawy o elektromobilności. • Wzrost wykorzystania pojazdów elektrycznych / wodorowych na terenie GZM. • Rozwój podmiotów zaangażowanych w elektromobilność na terenie GZM. • Rozwój infrastruktury ładowania dla pojazdów elektrycznych i pojazdów z wodorowymi ogniwami paliwowymi. 							
Czas realizacji	2018 – 2022	Łączne nakłady finansowe	1 000 000 zł	Środki własne	1 000 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
17. Stworzenie i rozwój platformy usług mobilności							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Rozwój nowych usług mobilnościowych oraz promocja zrównoważonych zachowań mobilnościowych.							
Opis działania							
<p>W skomplikowanym obszarze jakim jest aglomeracja policentryczna ważnym czynnikiem rozwojowym jest zapewnienie spójności terytorialnej. Dlatego tak dużo zależy od mobilności mieszkańców między poszczególnymi ośrodkami miejskimi. Ta jednak w głównej mierze realizowana jest przy użyciu transportu indywidualnego, najczęściej z napędem spalinowym (własny samochód), co przyczynia się do problemów natury przestrzennej, zdrowotnej i środowiskowej. Dodatkowymi wyzwaniami są szybko zmieniające się uwarunkowania technologiczne i związane z tym pojawianie się coraz to nowych usług mobilnościowych. Aby uzyskać pożądane efekty podejmowane będą następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Stworzenie planu zrównoważonej mobilności miejskiej (<i>ang. SUMP - Sustainable Urban Mobility Plan</i>) dopasowanego do konkretnych potrzeb mobilnościowych z dużym naciskiem na policentryczny charakter Metropolii, zmieniającą się specyfikę dostępnych na rynku usług mobilnościowych oraz zmiany w stylu życia mieszkańców. Plan ten będzie przewodnikiem dla działań na poziomie metropolitalnym i wyznacznikiem wartości dla gmin członkowskich. – Tworzenie warunków do powstawania nowych, zrównoważonych usług mobilnościowych wraz z dążeniem do ich integracji przez system mobilności jako usługi (<i>ang. MaaS - Mobility as a Service</i>), w tym m.in: jednej wyszukiwarki połączeń, systemu jednej płatności oraz wspólnego abonamentu dla transportu zbiorowego oraz usług współdzielonych. Niezwykle ważne w tym kontekście są również polityka parkingowa sprzyjająca współdzieleniu pojazdów a także ogólnometropolitalny inteligentny system zarządzania transportem dający priorytety wszelkim środkom zrównoważonego transportu. – Tworzenie ekosystemu łączącego różnych interesariuszy zrównoważonej mobilności, m.in. poprzez prowadzenie i koordynowanie prac Rady ds. Nowoczesnej Mobilności. Utworzenie standardów ruchu pieszego. Konsultacje społeczne nowych rozwiązań mobilnościowych. – Działania promocyjne i edukacyjne w zakresie upraszczania mobilności – np. realizowania potrzeb życiowych bliżej miejsca zamieszkania, uelastyczniania przez pracodawców godzin pracy do zmiennych warunków oraz promocji pracy z domu. – Pilotaż innowacyjnych rozwiązań transportowych, m.in. w oparciu o autonomiczne pojazdy oraz drony w służbie przewozu towarów. 							
Rezultat							
<ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie udziału podróży wykonywanych własnym samochodem i związany z tym spadek ruchu drogowego oraz niwelacja problemów z przestrzenią i zanieczyszczeniami w centrach miast. • Dostęp do szerokiej palety usług mobilnościowych opartych na współdzieleniu pojazdów. • Widoczne trendy zmian zachowań mobilnościowych mieszkańców GZM. 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	3 000 000 zł	Środki własne	3 000 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
18. Rower Metropolitalny – system wypożyczania rowerów publicznych							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Zwiększenie dostępności roweru i jego upowszechnienie jako środka transportu w systemie intermodalnym.							
Opis działania							
<p>Budowa systemu wypożyczania rowerów publicznych na obszarze GZM to ważny element metropolitalnej koncepcji rowerowej, jak również czynnik wpływający na poprawę jakości życia. Problematyka zrównoważonej mobilności wynika z art. 12, ust. 1, pkt 3 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz.U. 2017, poz. 730 z późn. zm.). Rower powinien służyć nie tylko do rekreacji i spędzania czasu wolnego, ale też jako środek transportu przyjazny dla środowiska i zdrowia człowieka. Z uwagi na skalę działania wynikającą z zasięgu obszarowego (41 gmin) zakłada się etapowość wdrażania systemu.</p> <p>Planowane jest wprowadzenie roweru ze wspomaganie elektrycznym z wyznaczonymi strefami parkingowymi oraz analiza modeli biznesowych wprowadzonych rozwiązań i dobrych praktyk z miast polskich i europejskich, skutkująca rekomendowaniem najlepszej opcji systemu.</p> <p>Wysokość zakładanych nakładów finansowych to wariant maksymalny. W przypadku wyboru modelu koncesji (analogicznie jak w Krakowie) eliminuje się wariant inwestycyjny, ograniczając tym samym koszt realizacji zadania.</p> <p>W celu zmiany zachowań komunikacyjnych i nawyków transportowych poprzez pokazanie, iż urzędnicy zaczynają od siebie, w 2019 r., uruchomiono projekt „Rowerem lub na kole” – polegający na zakupie i przekazaniu przez GZM służbowych rowerów wspomaganym elektrycznie Straży Miejskiej, Policji i urzędnikom JST. Planowany jest drugi etap tego projektu w wersji cargo oraz utrzymanie integracji funkcjonujących systemów roweru miejskiego Nextbike na terenie 7 gmin GZM z możliwością dołączania kolejnych miast i gmin GZM, do czasu uruchomienia docelowego systemu Roweru Metropolitalnego. Przewidziane jest też stworzenie wspólnej polityki rowerowej dla gmin GZM.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa mobilności mieszkańców i lepsza dostępność komunikacyjna obszaru poprzez poszerzenie oferty transportu publicznego (czyli możliwość korzystania z wypożyczania różnorodnych środków transportu). • Zwiększenie liczby codziennych podróży realizowanych rowerem (zmniejszenie emisji spalin, zmniejszenie kongestii zarówno w sieci transportowej, jak w środkach transportu publicznego). • Stopniowa zmiana codziennych zachowań komunikacyjnych w kierunku transportu modalnego i mniejszego korzystania z samochodów (zwłaszcza na krótkich i średnich dystansach) na rzecz powszechniejszego wykorzystania rowerów. 							
Czas realizacji	2018 - 2024	Łączne nakłady finansowe	23 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 19 280 308,10 zł (projekt pilotażowy)	Środki własne	23 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 19 280 308,10 zł (projekt pilotażowy)	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
19. Prowadzenie Metropolitalnego Funduszu Solidarności							
Priorytet PDS							
Rozwój społeczny i gospodarczy obszaru związku metropolitalnego							
Cel działania							
Wspieranie działań rozwojowych podejmowanych przez gminy członkowskie.							
Opis działania							
<p>Metropolitalny Fundusz Solidarności jest programem wieloletnim, który dofinansowuje własne zadania inwestycyjne realizowane przez gminy, mające istotne znaczenie dla rozwoju obszaru Metropolii. Program jest realizowany w oparciu o zasady partnerstwa, dodatkowości, subsydiarności, a także koncentracji.</p> <p>Preferowane są zadania, integrujące gminy członkowskie, związane z ograniczeniem niskiej emisji, rozwojem infrastruktury rowerowej oraz zadania współfinansowane z innych źródeł zewnętrznych, w tym ze środków Unii Europejskiej.</p> <p>W ramach Zgromadzenia GZM gminy członkowskie decydują o rodzajach przedsięwzięć objętych pomocą finansową. Program przyczynia się do wzmocnienia funkcji metropolitalnych obszaru Metropolii, a także do integracji działań gmin członkowskich GZM.</p> <p>Program realizowany jest od 2018 r., a największa część wydatków przypada na pierwsze lata jego funkcjonowania.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Udzielenie dotacji celowej gminom członkowskim GZM. • Integralność i aktywna współpraca pomiędzy gminami członkowskimi GZM. 							
Czas realizacji	2018 - 2023	Łączne nakłady finansowe	203 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 190 066 299,99 zł	Środki własne	203 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 190 066 299,99 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
20. GZM Data Store – Efektywne wykorzystanie i innowacyjne zastosowanie technologii informacyjnych na obszarze związku metropolitalnego							
Priorytet PDS							
Rozwój społeczno-gospodarczy obszaru związku metropolitalnego							
Cel działania							
Stworzenie warunków do innowacyjnego zastosowania informacji oraz inspirowanie przedsiębiorczości.							
Opis działania							
<p>Działanie polega na stworzeniu wspólnej platformy gromadzącej otwarte dane o GZM i zakłada ich publiczne udostępnianie przy wykorzystaniu nowych technologii. Platforma posłuży do: integracji i skutecznego wykorzystywania informacji z zastosowaniem rozwiązań informatycznych, świadczenia usług wspierających zarządzanie GZM (aplikacje – np. transportowe), koordynacji procesów gromadzenia danych i zarządzania informacją oraz do stymulowania otwartości danych i technologii.</p> <p>Urząd Metropolitalny chce ułatwić mieszkańcom dostęp do informacji publicznych, co pozwoli im w łatwy sposób zapoznać się ze sposobem funkcjonowania ich środowiska oraz umożliwi zwiększenie zaangażowania w sprawy GZM i ułatwi realizowanie nowych inicjatyw społecznych i biznesowych opartych na danych publicznych.</p> <p>Otwarte dane to bogatsze usługi e-administracji, odpowiadające na rzeczywiste potrzeby mieszkańców, obniżenie kosztów aktualizacji i publikacji danych, zwiększenie skuteczności działań, otwartości i przejrzystości procesu podejmowania decyzji oraz usprawnienie działania urzędów i przedsiębiorstw.</p> <p>Budowa rozwiązań klasy Business Intelligence to działanie powiązane z zapewnieniem wsparcia zarządzania GZM i poszczególnymi gminami, poprzez udostępnienie narzędzi analitycznych i pulpitów menedżerskich (narzędzi pozwalających na szybki i łatwy dostęp do kluczowych z punktu widzenia zarządzania informacją) wykorzystujących dane zgromadzone w hurtowni danych. W hurtowni gromadzone będą uporządkowane dane pochodzące z systemów informatycznych wykorzystywanych w gminach oraz - w przyszłości - ze źródeł zewnętrznych. Narzędzia analityczne będą umożliwiały przeprowadzanie analiz przestrzennych oraz publikowanie w formatach otwartych (zgodnie z uwarunkowaniami prawnymi). Rozwiązania tej klasy wymagają wysokiej jakości danych, co spowoduje wzmocnienie wartości informacji zarządczej niezbędnej do podejmowania decyzji.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Korzystanie przez urzędy gmin członkowskich GZM z danych udostępnianych przez innych w celu poprawy jakości podejmowanych decyzji. • Stale rosnąca liczba użytkowników platformy otwartych danych. • Pojawianie się aplikacji i usług dostępnych dla mieszkańców, korzystających z publicznych zbiorów danych udostępnianych przez podmioty administracji publicznej. • Korzystanie przez podmioty prywatne z baz danych przy oferowaniu produktów, opracowywaniu usług i aplikacji mobilnych. • Rozpoznawalność GZM na arenie międzynarodowej i wykorzystywanie danych o GZM przez podmioty zewnętrzne w ramach analiz benchmarkingowych. 							
Czas realizacji	2018 - 2024	Łączne nakłady finansowe	15 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 7 173 716,88 zł	Środki własne	15 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 7 173 716,88 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
21. Rozwój hubu bezzałogowych statków powietrznych							
Priorytet PDS							
Rozwój społeczny i gospodarczy obszaru związku metropolitalnego							
Cel działania							
Budowanie przewagi konkurencyjnej obszaru GZM opartej na tworzeniu warunków dla rozwoju systemu bezzałogowych statków powietrznych.							
Opis działania							
<p>Mając na względzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zrównoważony rozwój gospodarki w Polsce, jej innowacyjny i zaawansowany technologicznie poziom funkcjonowania, jak również rozwój nowoczesnych technologii w zakresie transportu; – status projektu kluczowego programu Żwirko i Wigura w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju; – przepis ustawy o związku metropolitalnym województwa śląskiego z dnia 9 marca 2017 r. (art. 12) stanowiący, że związek metropolitalny będzie wykonywać zadania z zakresu: rozwoju społecznego i gospodarczego obszaru związku metropolitalnego; <p>planuje się uruchomienie na terenie GZM działań sprzyjających rozwojowi technologii bezzałogowych statków powietrznych. GZM jest naturalnym miejscem, gdzie nowoczesne i innowacyjne technologie mogą być wdrażane. Ze względu na specyfikę swojego obszaru, możliwe jest tutaj sprawdzenie pracy dronów – w trybie automatycznym – w warunkach typowych i charakterystycznych dla zabudowy wielkomiejskiej, w rozbudowanej infrastrukturze komunikacyjnej i przemysłowej. Ponadto dzięki zinstytucjonalizowaniu funkcjonowania związku metropolitalnego, realizacja projektów o znaczeniu ponadlokalnym jest tutaj lepiej skoordynowana.</p> <p>Działanie polega na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tworzeniu działań angażujących ekspertów, usługodawców i usługobiorców prowadzących do opracowania standardów usług Bezzałogowych Statków Powietrznych w miastach; – testowaniu lokalnego systemu i zasad zarządzania lotami dronów; – utworzeniu obszarów testowych dla usług dronowych; – współpracy z kluczowymi instytucjami z obszaru BSP stanowiącymi kluczowe miejsce testowania i rozwoju usług z użyciem BSP; – budowaniu świadomości społecznej dla korzyści z użycia BSP; – współpracy z innymi regionami kraju. 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Postrzeganie GZM jako miejsca pierwszego wyboru dla technologii dronowych w Kraju. • GZM jako inkubator technologii, nauki i biznesu dla bezzałogowych statków powietrznych (BSP). • Pozycja lidera działań związanych z tworzeniem obszarów U-Space w Kraju i Europie. • Umacnianie pozycji Metropolii jako ośrodka wzrostu i uzyskania pozycji przewagi konkurencyjnej z innymi związkami metropolitalnymi w tym obszarze. • Przeprowadzenie pilotaży usług dla JST i innych służących mieszkańcom GZM. 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	3 500 000 zł	Środki własne	3 500 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Nazwa działania							
22. Budowa międzynarodowej sieci współpracy							
Priorytet PDS							
Rozwój społeczny i gospodarczy obszaru związku metropolitalnego							
Cel działania							
Wsparcie rozwoju społeczno-gospodarczego regionu poprzez nawiązanie współpracy z podmiotami zagranicznymi, rozwój działań w ramach instytucji unijnych,							
Opis działania							
<p>GZM pragnie czerpać z doświadczeń zagranicznych metropolii, międzynarodowych organizacji, sieci tematycznych i innych platform współpracy, przy opracowywaniu i wdrażaniu rozwiązań zidentyfikowanych problemów i wyzwań, m.in. w takich tematach jak mobilność i transport, technologie z zastosowaniem dronów, zarządzanie terenami zielonymi, niebieska infrastruktura, gospodarka obiegu zamkniętego, gospodarka odpadami, planowanie przestrzenne, polityka senioralna, współpraca inwestycyjna oraz w pozostałych tematach, mających istotny wpływ na poprawę jakości życia. Ponadto istotne jest zaangażowanie GZM w działania związane z jej obecnością i rozpoznawalnością w instytucjach unijnych oraz pozyskiwanie informacji o możliwościach finansowania projektów bezpośrednio od zespołów opracowujących instrumenty wsparcia w UE. Równie istotne jest coraz wyraźniejsze zaznaczanie głosu GZM w istotnych sprawach dot. funkcjonowania obszarów metropolitalnych w UE. Jednocześnie w ciągu czterech lat Metropolia powinna stać się rozpoznawalna na arenie międzynarodowej.</p> <p>Przewiduje się następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przystąpienie do wybranych organizacji zrzeszających miasta/obszary metropolitalne, umacnianie głosu obszarów metropolitalnych na arenie międzynarodowej – aktywny wkład w działania tych organizacji, m.in. poprzez tworzenie i proponowanie własnych projektów, budowanie ich rozpoznawalności na arenie międzynarodowej; – przystąpienie do grup roboczych/konsorcjów skupionych wokół konkretnego tematu z obszaru zainteresowania GZM, w celu pozyskania dofinansowania do wspólnie tworzonych projektów; – zawieranie porozumień o charakterze międzynarodowym, wyrażanie intencji współpracy określonej w listach intencyjnych z innymi metropoliami, partnerami społecznymi, partnerami biznesowymi etc.; – współpraca z instytucjami UE, organizacjami międzynarodowymi (rządowymi i pozarządowymi); – zaangażowanie w działania związane z platformami UE, m.in. Sprawiedliwej Transformacji (Just Transition), nowymi funduszami m.in. Odbudowy (Recovery Fund) oraz innymi instrumentami wsparcia. Aktywne poszukiwanie możliwości w ramach tych instrumentów; – udział w wydarzeniach o charakterze międzynarodowym, w tym organizacja stoisk wystawienniczych; – udział w misjach gospodarczych, wyjazdach studyjnych, konferencjach międzynarodowych; – wsparcie promocji przedsiębiorców działających na terenie GZM w realizacji ich planów rozwojowych na rynkach międzynarodowych; – wsparcie promocji gmin GZM oraz ich potencjału inwestycyjnego na arenie międzynarodowej; – nadanie charakteru międzynarodowego konferencjom, seminariom czy warsztatom, których organizatorem lub współorganizatorem jest GZM; – pozyskiwanie i wymiana dobrych praktyk związanych z działaniami podejmowanymi przez GZM. 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost rozpoznawalności GZM na arenie międzynarodowej. • Pozyskiwanie finansowania dla projektów GZM z zagranicznych funduszy • Współtworzenie komunikatów i raportów UE • Wdrożenie na obszarze GZM dobrych praktyk z innych regionów świata, we współpracy z partnerami zagranicznymi. 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	5 100 000 zł	Środki własne	5 100 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
23. Dążenie do spójnej polityki społecznej wobec osób starszych – Metropolia przyjazna seniorom							
Priorytet PDS							
Rozwój społeczny i gospodarczy obszaru związku metropolitalnego							
Cel działania							
<p>Wypracowanie wspólnych zasad wsparcia osób starszych na obszarze GZM.</p> <p>Promowanie dobrych praktyk w zakresie usług społecznych skierowanych do osób starszych, innowacji społecznych oddziałujących pozytywnie na jakość życia osób starszych, zatrudnienia osób starszych, wolontariatu seniorów, tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi tzw. srebrnej gospodarki (aktywność osób starszych, produkty i usługi).</p>							
Opis działania							
<p>Udział osób starszych w strukturze demograficznej mieszkańców GZM z roku na rok rośnie. Osoby te chcą aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym. Poszczególne gminy członkowskie zainicjowały tzw. karty seniora lub inne usługi skierowane do tej grupy docelowej. Ulgi i inne formy wsparcia są często skierowane do własnych mieszkańców, co oznacza, że karty seniora jednej gminy nie są honorowane w innych gminach GZM.</p> <p>Seniorzy wskazali na fakt, iż korzystają regularnie z ofert kulturowych, sportowych i społecznych innych gmin w GZM. Podczas konsultacji zgłosili propozycję uzgodnienia między gminami członkowskimi wspólnych zasad realizacji usług wsparcia skierowanych do seniorów na obszarze GZM. Jednocześnie wskazali na otwartość seniorów i ich zrzeczeń na udział w projektach demonstracyjnych, w których promowane są innowacje społeczne, które pozwolą poprawić jakość życia osób starszych. Dotyczy to zarówno technologii monitoringu, technologii medycznych, jak i innych rozwiązań pobudzających aktywność, wspierających mobilność i zaradność oraz przeciwdziałających izolacji osób starszych.</p> <p>Urząd Metropolitalny przewiduje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – upowszechnianie wymiany dobrych praktyk z pracownikami urzędów gmin odpowiedzialnych za prowadzenie programów wsparcia skierowanych do osób starszych, – wypracowanie zaleceń i rekomendacji dotyczących jednolitych działań wobec osób starszych, – promowanie innowacji społecznych oddziałujących pozytywnie na jakość życia osób starszych podczas konferencji i innych wydarzeń specjalnych, we współpracy z partnerami społecznymi, gospodarczymi, gminami, członkowskimi (uruchomienie projektów pilotażowych), – aktywny udział w wydarzeniach adresowanych do seniorów na poziomie międzygminnym. 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Pakiet wspólnych zasad wsparcia osób starszych na obszarze GZM w ramach ujednoliconego systemu wsparcia. • Minimum dwie usługi adresowane pośrednio i/lub bezpośrednio do seniorów zamieszkałych na obszarze GZM. 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	558 661 zł	Środki własne	558 661 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
25. Promocja potencjału naukowego i edukacyjnego GZM - program zachęcający młodych ludzi do studiowania i związania się z Metropolią							
Priorytet PDS							
Promocja związku metropolitalnego i jego obszaru							
Cel działania							
Zwiększenie atrakcyjności oferty edukacyjnej uczelni z obszaru GZM							
Opis działania							
<p>Chcąc przeciwdziałać niekorzystnym trendom demograficznym, należy przekonać młodzież mieszkającą w GZM oraz młodzież z innych części Polski i Europy Środkowej, że warto studiować i zamieszkać w GZM. W przeszłości uczelnie podejmowały indywidualne i wspólne próby wdrażania kampanii promocyjnych skierowanych do młodzieży, jednak rzadko były one konsekwentnie podtrzymywane przez kolejne lata.</p> <p>GZM jako instytucja odpowiedzialna za rozwój społeczno-gospodarczy regionu powinna wspierać uczelnie w działaniach zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty edukacyjno-naukowej. Młodzież stanowi istotną grupę docelową dla przyszłości GZM. Dlatego też istotne jest zachęcenie młodzieży do związania swojej przyszłości z GZM. Promocja potencjału naukowego uczelni poprzez wsparcie finansowe uczelni będzie miała długofalowe skutki oddziaływania. Młodzież i studenci przekonają się, że warto związać swoją przyszłość z Metropolią, formy spędzania wolnego czasu będą bardziej różnorodne, podniesie jakość życia, co w dalszej perspektywie spowoduje napływ nowych mieszkańców.</p> <p>Działanie będzie realizowane poprzez projekt pn. „Metropolitalny Fundusz Wspierania Nauki”. Wsparcie finansowe w postaci dotacji zostanie przeznaczone dla uczelni wyższych, publicznych jak i nie publicznych, w rozumieniu ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2019, poz. 1668), prowadzących działalność na terenie GZM.</p> <p>Wspierane będzie podniesienie atrakcyjności oferty edukacyjnej/naukowej uczelni poprzez zaangażowanie aktywnych naukowo, wybitnych naukowców, osobistości, którzy poprzez swój udział w wykładach, seminariach, spotkaniach, recenzowaniu prac dyplomowych i innych działaniach, zachęciliby studentów, doktorantów do kontynuowania nauki na lokalnej uczelni i związania swojej przyszłości z GZM lub regionem.</p> <p>Zaproszeni naukowcy będą musieli spełniać określone kryteria, m.in. powinni wywodzić się z 20 najlepszych uczelni notowanych w światowych rankingach oraz posiadać bogaty dorobek naukowy. Promowane będą pobyty dłuższe, przekraczające miesiąc.</p> <p>Dotacja przeznaczona zostanie na finansowanie kosztów wynagrodzenia zaproszonego naukowca oraz promocję projektu. Maksymalna wysokość udzielonej dotacji - 99% wydatków uznanych za kwalifikowane.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie liczby studentów na uczelniach GZM na stałym poziomie. • Napływ nowych mieszkańców do GZM. • Zwiększenie atrakcyjności oferty edukacyjnej uczelni na terenie GZM. • Pozyskanie osób zdolnych, z możliwościami ich zakorzenienia na terenie GZM (praca, mieszkanie). 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	8 000 000 zł	Środki własne	8 000 000 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
26. Budowa systemu zarządzania projektami rozwojowymi w ramach struktury organizacyjnej Urzędu Metropolitalnego							
Priorytet PDS							
Rozwój instytucjonalny							
Cel działania							
Wdrożenie metodyki zarządzania projektami w Urzędzie Metropolitalnym wraz z dedykowaną elektroniczną platformą.							
Opis działania							
<p>Działanie składa się z wielu faz, różniących się między sobą: czasem trwania, stopniem zaangażowania zasobów oraz stosowanymi metodami prowadzenia, planowania i kontroli. Sposób podziału projektu na fazy oraz ich liczba zależą przede wszystkim od tematyki i zakresu projektu.</p> <p>Działanie będzie polegać na opracowaniu metodyki zarządzania projektami składającej się z co najmniej następujących faz: analizy potrzeb, planowania, realizacji i zamknięcia projektu dla wszystkich projektów, w tym projektów inwestycyjnych, oraz docelowo wdrożenia cyfrowej platformy elektronicznej do zarządzania projektami w ramach działania GZM, szczególnie w kontekście relacji z gminami.</p> <p>Platforma będzie cyfrowym odzwierciedleniem organizacji, jej struktury, zasobów i zachodzących w niej procesów. Pozwoli wygodniej i łatwiej zarządzać wszelką działalnością projektową, zarówno w obszarze dokumentacji, zadań, jak i budżetowania, raportowania stanu ich realizacji oraz dystrybucji informacji o zadaniach bezpośrednio do wykonujących je osób. Wprowadzenie elektronicznej platformy cyfrowej pozwoli na sprawny i efektywny przepływ informacji pomiędzy GZM i gminami członkowskimi w ramach wspólnie realizowanych projektów.</p> <p>Pierwszy etap działania zakłada budowę systemu zarządzania wraz z narzędziem do implementacji w Urzędzie Metropolitalnym oraz z przyszłą rozbudową systemu o moduły dotyczące zarządzaniem portfelami projektów i programami, a także z uzupełnieniem zasad zarządzania projektami w przedmiotowym zakresie. Kolejnym etapem będzie wdrożenie opracowanego systemu dla gmin członkowskich GZM.</p> <p>Aktualnie zgodnie z wypracowaną metodyką zarządzania projektami prowadzony jest monitoring realizacji działań ujętych w Programie Działań Strategicznych. Podstawowym narzędziem w procesie monitoringu są wypełniane przez kierowników projektów raporty okresowe, na podstawie których opracowywany jest miesięczny raport o postępie realizacji działań przedkładany Zarządowi GZM. W pierwszym etapie raportowaniem objętych jest większość działań, natomiast od stycznia 2020 r. system raportowania będzie obejmował wszystkie działania realizowane w ramach Programu Działań Strategicznych.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> Opracowanie metodyki zarządzania projektami. Wdrożenie elektronicznego systemu wspierającego zarządzanie cyklem życia projektu poprzez zdefiniowanie uprawnień, podział odpowiedzialności oraz możliwość kontroli faz projektu. Usprawnienie komunikacji z gminami. 							
Czas realizacji	2018 - 2024	Łączne nakłady finansowe	850 000 zł w tym na lata 2018-2022: 525 000 zł	Środki własne	850 000 zł w tym na lata 2018-2022: 525 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
27. Budowa platformy dobrych praktyk							
Priorytet PDS							
Rozwój instytucjonalny							
Cel działania							
Promowanie i wykorzystywanie dobrych praktyk wśród gmin członkowskich GZM dla poprawy sprawności działania samorządów lokalnych i wdrażania innowacyjnych rozwiązań służących poprawie jakości życia mieszkańców.							
Opis działania							
<p>Dobra praktyka oznacza: sprawdzone, efektywne i skuteczne rozwiązanie danej kwestii, mogące służyć jako modelowe rozwiązanie do szerszego wdrażania i replikowania w różnych instytucjach, a w przypadku samorządu w gminach i jednostkach im podległych.</p> <p>Wymiana doświadczeń i budowanie wzajemnych kontaktów wokół danej dobrej praktyki wpływa na zwiększenie efektywności i sprawności funkcjonowania samorządów lokalnych oraz na wzmocnienie współpracy pomiędzy pracownikami samorządowymi.</p> <p>Zasadność podjęcia działania wynika z potrzeby stworzenia narzędzia służącego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – międzygminnej wymianie doświadczeń dla poprawy efektywności działania i usprawnienia codziennych zadań realizowanych przez samorządy lokalne; – zapewnieniu dostępu do aktualnych informacji i rozwiązań, które są wypracowywane „na bieżąco” w odpowiedzi na potrzeby i wyzwania zarówno mieszkańców, jak i pracowników samorządowych. <p>Realizacja działania obejmować będzie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie ujednoczonego formatu, opisującego dobrą praktykę; – zebranie informacji z gmin nt. funkcjonujących tzw. dobrych praktyk oraz tematów, dla których powinny być wypracowane dobre praktyki; – organizowanie cyklicznych spotkań prezentujących dobre praktyki wg podziału na grupy tematyczne; – spotkania warsztatowe oraz eksperckie w danym zakresie tematycznym; – upowszechnianie wybranych dobrych praktyk; <p>W dalszej perspektywie, w miarę rozwoju idei wymiany dobrych praktyk, zakłada się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – sięganie po doświadczenia spoza obszaru GZM, w tym doświadczenia zagraniczne; – stworzenie platformy informatycznej do upowszechniania dobrych praktyk i wymiany doświadczeń; – opracowanie publikacji nt. dobrych praktyk; – organizowanie spotkań i warsztatów służących wymianie doświadczeń z innymi metropolitami z kraju i zagranicy (opcjonalnie). 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> – Zainicjowanie procesu współpracy i wymiany informacji oraz budowania kontaktów pomiędzy gminami. – Pogłębienie wiedzy gmin członkowskich w danym zakresie tematycznym. – Wypracowany zestaw dobrych praktyk do dalszego upowszechniania i wykorzystania, np. w realizacji innych działań przez GZM. – Strona internetowa zawierająca zbiór dobrych praktyk z terenu GZM. 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	350 000 zł	Środki własne	350 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
28. Metropolitalne Obserwatorium Społeczno-Ekonomiczne							
Priorytet PDS							
Rozwój instytucjonalny							
Cel działania							
Utworzenie i prowadzenie Metropolitalnego Obserwatorium Społeczno-Ekonomicznego pozwalającego na gromadzenie, przetwarzanie oraz analizowanie danych dotyczących obszaru metropolitalnego.							
Opis działania							
<p>Metropolitalne Obserwatorium Społeczno-Ekonomiczne GZM to narzędzie służące do systematycznego gromadzenia i przetwarzania danych oraz monitorowania zmian w GZM i jej gminach członkowskich zachodzących na przestrzeni lat.</p> <p>Uzasadnieniem dla wyboru działania była potrzeba dysponowania aktualnym i łatwo dostępnym źródłem danych i analiz (własną bazą wiedzy) na temat obszaru metropolitalnego, wykorzystywanych w procesie zarządzania obszarem metropolitalnym oraz w pracach poszczególnych departamentów Urzędu Metropolitalnego dla lepszego planowania rozwoju GZM i monitorowania bieżącej sytuacji w GZM.</p> <p>Realizacja działania obejmować będzie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – gromadzenie danych i tworzenie baz danych, w tym przestrzennych z wykorzystaniem narzędzi GIS; – wizualizację danych i ich udostępnianie poprzez portal internetowy; – utworzenie platformy komunikacji i wymiany informacji z podmiotami zewnętrznymi i wewnątrz organizacji (InfoGZM); – wykonywanie opracowań analitycznych i diagnostycznych, w tym publikacji (np.: <i>opracowania nt. depopulacji i demografii, itp.</i>); – prace analityczne w zakresie polityki przestrzennej i ładu przestrzennego (np. wspólne zestawienie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wszystkich gmin członkowskich GZM); – prowadzenie badań tematycznych (np. nt. jakości życia na obszarze GZM w wymiarze subiektywnym (jakościowym/intuicyjnym) i obiektywnym (ilościowym/kwantyfikowalnym) z możliwością okresowego ich powtarzania w celu budowania bazy wiedzy (np. <i>Raport nt. jakości życia w GZM</i>). <p>Podstawowym narzędziem realizacji zadań w ramach Obserwatorium jest autorski portal InfoGZM, będący platformą udostępniania i wizualizacji gromadzonych danych, z wykorzystaniem takich form prezentacji jak m.in. mapy, kartogramy, wykresy, tabele, zestawienia, infografiki. Na portalu prezentowane są zarówno podstawowe informacje o GZM i jej gminach członkowskich (powierzchnia, liczba ludności, rodzaj gminy), jak i bardziej szczegółowe zagadnienia branżowe (np. z zakresu demografii, finansów publicznych, infrastruktury, środowiska, gospodarki).</p> <p>Działanie ma charakter stały oraz wymaga bieżącej aktualizacji i uzupełniania danych, a portal InfoGZM jest stale rozbudowywany i wzbogacany o nowe dane, analizy, materiały.</p>							
Rezultat/Produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Baza danych na temat GZM i jej gmin członkowskich pozwalająca na monitorowanie zmian w czasie; • Portal informacyjny: platforma upowszechniania i wizualizacji danych nt. obszarów funkcjonowania gmin członkowskich i całej GZM; • Opracowania analityczno-diagnostyczne i publikacje tematyczne; • Wpracowane autorskie narzędzia badawcze do wielokrotnego wykorzystania w przypadku powtarzalności badań (opcjonalnie). 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	800 000 zł	Środki własne	800 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
29. Strategia Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2022-2027 z perspektywą do 2035 r.							
Priorytet PDS							
Rozwój instytucjonalny							
Cel działania							
Opracowanie narzędzia strategiczno-planistycznego, wspierającego proces zarządzania obszarem metropolitalnym na rzecz zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego i wzmacniania spójności przestrzenno-funkcjonalnej gmin GZM.							
Opis działania							
<p>Realizacja zadania (w skrócie zwanego Strategią Rozwoju GZM) wynika z potrzeby wyznaczenia priorytetów i kierunków rozwoju związku metropolitalnego w zakresie społeczno-gospodarczym i przestrzenno-funkcjonalnym oraz wskazania działań do realizacji w nadchodzących latach, z perspektywą do 2035 r.</p> <p>Dokument będzie mieć charakter integrujący planowanie strategiczne z przestrzennym. Ze względu na swój zakres merytoryczny i proceduralny - jego opracowanie będzie złożonym i czasochłonnym procesem, wymagającym współpracy wielu interesariuszy. Główne elementy składowe dokumentu to:</p> <ul style="list-style-type: none"> – część analityczno-diagnostyczna, w tym diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej GZM wraz z wyznaczeniem obszarów funkcjonalnych (na podstawie identyfikacji powiązań funkcjonalnych i sił wzajemnego oddziaływania poszczególnych gmin) oraz wnioski z diagnozy; – część strategiczna, w tym: ustalenia strategiczne wraz z modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz system wdrażania i monitorowania postępów we wdrażaniu ustaleń strategicznych. <p>Pod względem operacyjnym Strategia Rozwoju GZM:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wewnętrznie będzie narzędziem służącym do integrowania, inspirowania, inicjowania i koordynowania działań podejmowanych przez Urząd Metropolitalny oraz gminy członkowskie GZM. – zewnętrznie będzie narzędziem służącym do komunikowania przyjętych kierunków rozwoju GZM oraz będzie podstawą do ubiegania się o zewnętrzne środki finansowe, zwłaszcza w nowej perspektywie finansowej (2021 – 2027). 							
Rezultat							
<ul style="list-style-type: none"> • Metropolitalny dokument strategiczny wraz z modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej i opracowaniami towarzyszącymi, w tym: z diagnozą sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej wraz z wyznaczonymi obszarami funkcjonalnymi. • Interdyscyplinarna baza wiedzy i informacji nt. GZM, w wymiarze: społecznym, gospodarczym, przestrzennym. 							
Czas realizacji	2018 - 2022	Łączne nakłady finansowe	6 000 000 zł	Środki własne	6 000 000 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
32. Zakup i utrzymanie nowych automatów biletowych na terenie GZM							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Zwiększenie dostępności sieci sprzedaży dla użytkowników na terenie GZM.							
Opis działania							
<p>W związku z rozwojem kanałów zapewniających całodobową dostępność biletów (automaty biletowe, sprzedaż przez Internet, sprzedaż przez aplikacje w telefonach komórkowych), jak i zmianach w preferencjach użytkowników (np. czytanie wiadomości on-line) ciąglemu ograniczaniu ulega sieć tradycyjnych kanałów dystrybucji (kioski) z powodu ich likwidacji. Powoduje to kurczenie się dostępnej stacjonarnej sieci sprzedaży, co w przypadku użytkowników nie korzystających z kanałów mobilnych (Internet, aplikacje na komórki) może powodować rezygnację z zakupu biletu lub nawet z korzystania z usług komunikacji zbiorowej. Dlatego niezbędne jest zapobieżenie temu zjawisku poprzez rozwój kanałów sprzedaży zapewnianych bezpośrednio przez GZM/ZTM.</p> <p>Obecnie na terenie 24 gmin GZM funkcjonuje 109 automatów biletowych, zakupionych w ramach projektu ŚKUP. Ponadto funkcjonuje 14 urządzeń zakupionych bezpośrednio przez miasto Sosnowiec. Automaty umożliwiają całodobową sprzedaż biletów papierowych i elektronicznych, zasilenie środków na karcie ŚKUP, jak i pozyskanie karty ŚKUP na okaziciela. Możliwa jest zapłata zarówno gotówką (monety i banknoty), jak i kartą płatniczą oraz środkami z karty ŚKUP. Na terenie pozostałych 17 gmin nie ma obecnie automatów biletowych.</p> <p>Uwzględniając powyższe planuje się zakup 43 nowoczesnych stacjonarnych automatów biletowych, zapewniających oprócz funkcjonalności realizowanych przez obecnie funkcjonujące automaty ŚKUP również zapłatę z użyciem nowoczesnych form płatności (Blik), jak również wyświetlanie na dodatkowym ekranie informacji pasażerskiej (dla lokalizacji, w których nie zainstalowano wyświetlaczy SDIP). Automaty zostaną zlokalizowane po 1 sztuce w każdej z gmin Metropolii, ponadto zakłada się posadowienie po jednym urządzeniu na lotnisku Katowice Pyrzowice oraz przed siedzibą GZM. Dodatkowo w zamówieniu zostaną uwzględnione plany gmin GZM zakupu automatów biletowych, w tym w ramach realizowanych przez gminy projektów ze środków unijnych.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Rozszerzenie sieci stacjonarnych automatów biletowych o co najmniej 43 nowe urządzenia. • Zwiększenie dostępności sieci sprzedaży w gminach GZM poprzez zapewnienie w każdej gminie GZM automatu biletowego. 							
Czas realizacji	2019 - 2029	Łączne nakłady finansowe	18 600 000zł (w ramach kwoty na utrzymanie 5 200 000 zł) w tym na lata 2018-2022: 9 100 000 zł	Środki własne	18 600 000zł (w ramach kwoty na utrzymanie 5 200 000 zł) w tym na lata 2018-2022: 9 100 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
33. Solarne automaty biletowe							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Zwiększenie dostępności sieci sprzedaży dla użytkowników na terenie Metropolii.							
Opis działania							
<p>Planowane jest pilotażowe uruchomienie 10 sztuk solarnych automatów biletowych, umożliwiających sprzedaż biletów papierowych i przyjmowanie opłat gotówką oraz kartą płatniczą. Zaletą urządzeń, oprócz ich niższego kosztu pozyskania, jest brak potrzeby zapewnienia zewnętrznego zasilania urządzeń, dzięki czemu prostsze jest ich posadowienie, jak i relokacja do innej lokalizacji.</p> <p>Celem pilotażu, którego zakładany okres trwania wyniesie 12 miesięcy, będzie weryfikacja przydatności tego typu urządzeń do obsługi sprzedaży biletów dla pasażerów, jak również działania urządzeń w różnych warunkach pogodowych, w tym przy słabym nasłonecznieniu. Ponadto urządzenia poprzez ich umiejscowienie w planowanych lokalizacjach stacjonarnych automatów biletowych pozwolą wstępnie zweryfikować zapotrzebowanie na docelowe automaty w planowanych lokalizacjach, w szczególności w mniejszych gminach.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Rozszerzenie sieci sprzedaży przez automaty o gminy GZM, w których dotychczas brak tego typu urządzeń. • Weryfikacja przydatności automatów solarnych jako elementu sieci sprzedaży. 							
Czas realizacji	2020 - 2022	Łączne nakłady finansowe	310 000 zł	Środki własne	310 000 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
34. Projekt systemu automatycznego zliczania pasażerów							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Pozyskiwanie bieżącej informacji o napełnieniach linii ZTM.							
Opis działania							
<p>Obecnie ZTM pozyskuje informacje o napełnieniach linii z badań napełnień wykonywanych przez osoby wykonujące pomiary. Wadą tych danych jest to, że dają dane punktowe/wybiórcze, obejmujące tylko dzień objęty badaniem. Zebranie pełnych danych o potokach pasażerskich tą metodą jest bardzo czasochłonne, gdyż musi odbywać się w czasie rzeczywistym, angażuje sporą grupę ankieterów, a co więcej wymaga poświęcenia dodatkowego czasu na wprowadzenie zgromadzonych danych do arkusza w formie elektronicznej umożliwiającego sporządzenie na ich podstawie niezbędnych analiz. Ponadto ze względu na koszty tych badań linie są badane zazwyczaj co 2 lata, co powoduje, że brak jest bieżących danych o napełnieniach linii. W związku z powyższym wskazane jest rozpoczęcie działań zmierzających do uruchomienia w pojazdach ZTM-u systemu automatycznego zliczania pasażerów. W tym celu niezbędne jest wyposażenie pojazdów operatorów w niezbędną infrastrukturę, w tym bramki liczące oraz pozyskanie przez GZM/ZTM oprogramowania umożliwiającego zbieranie, obróbkę i prezentację tych danych.</p> <p>Niektóre pojazdy operatorów są już wyposażone w bramki liczące. Dlatego w pierwszym etapie (do roku 2022) planuje się zweryfikowanie możliwości wykorzystania tej infrastruktury do tego celu wraz z doposażeniem jej w niezbędne elementy umożliwiające pozyskiwanie danych o liczbie osób wsiadających i wysiadających na poszczególnych przystankach. Równoległe planuje się pozyskanie oprogramowania umożliwiającego zbieranie, obróbkę i prezentację tych danych, po wcześniejszym przetestowaniu istniejących na rynku rozwiązań w tym zakresie. Oprogramowanie powinno być gotowe do obsługi wszystkich pojazdów ZTM, natomiast w pierwszym etapie zakłada się pozyskiwanie danych z urządzeń już zamontowanych w pojazdach operatorów, po ich doposażeniu w niezbędne elementy.</p>							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> Oprogramowanie umożliwiające zbieranie, obróbkę i prezentację danych o napełnieniach w pojazdach ZTM. Doposażenie pojazdów realizujących przewozy na zlecenie ZTM w elementy umożliwiające wykorzystanie bramek liczących zamontowanych w tych pojazdach. 							
Czas realizacji	2020 - 2022	Łączne nakłady finansowe	3 200 000 zł*	Środki własne	3 200 000 zł	Środki zewnętrzne	-

*Nakłady finansowe na wydatki majątkowe (etap wdrożenia, bez późniejszych kosztów utrzymania)

Numer i nazwa działania							
35. Smart Metropolia							
Priorytet PDS							
Rozwój społeczny i gospodarczy obszaru związku metropolitalnego							
Cel działania							
<p>Promowanie świadczenia usług wspierających zarządzanie miastami z wykorzystaniem najnowocześniejszych technologii z dziedzin Smart City.</p> <p>Współorganizowanie procesów gromadzenia danych i zarządzania informacją w ramach polityki inteligentnych i przyjaznych miast dla obywateli.</p>							
Opis działania							
<p>Smart Metropolia obejmuje działania mające na celu wdrażanie w samorządzie lokalnym rozwiązań inteligentnych, m.in. w zakresie elektronicznej administracji i zarządzania.</p> <p>Smart Metropolia to idea obejmująca inteligentne i innowacyjne działania służące: poprawie jakości życia mieszkańców, zwiększeniu ich świadomości i partycypacji, stymulowaniu zrównoważonego rozwoju gmin członkowskich GZM we wszystkich obszarach ich funkcjonowania oraz podniesieniu efektywności wykorzystywania dostępnych zasobów (wykorzystując na ogół nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne). Jej istotą jest efektywne i inteligentne: zarządzanie przestrzenią miejską oraz zasobami naturalnymi i ich wykorzystywaniem, zaangażowanie i wykorzystanie potencjału inicjatyw obywatelskich oraz wykorzystanie technologii i gromadzonych danych.</p> <p>Projekty dotyczące Smart Metropolii nie są ograniczone tematycznie, jednakże najczęściej ukierunkowane są na zrównoważony rozwój gospodarczy (w tym efektywne zarządzanie w obszarze infrastruktury miejskiej - np. energetyki, transportu), zagospodarowanie przestrzenne, komunikację i sprawy społeczne.</p> <p>W ramach Smart Metropolii podejmowane będą działania wspomagające propagowanie otwartych danych, w tym opracowanie standardów i wytycznych dotyczących realizacji projektów z obszaru smart city oraz wymiany danych (quasi „szyny danych”) dla rozwiązań smart w Metropolii.</p>							
Rezultat/produkt							
<p>Opracowanie planu wdrożenia polityki Smart Metropolia, pozwoli na ujęcie zależności pomiędzy poszczególnymi gminami, przetwarzanymi w nich danymi oraz uwarunkowaniami, celami i potrzebami mieszkańców. Opracowanie takiego planu przy współpracy z wykwalifikowanymi ekspertami-pomoże zdefiniować ścieżki rozwoju i określić optymalne narzędzia ich realizacji. Opracowanie planu wdrażania polityki Smart Metropolii przyczyni się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizy opracowanej koncepcji, oceny skuteczności jej wdrożenia oraz opracowania raportu zawierającego wnioski i propozycje działań do realizacji z zakresu obszaru smart city, • utrzymania i wdrażania założeń strategii Smart Metropolii w GZM, • planowania przedsięwzięć z obszaru smart city i zarządzania ich wdrożeniem, • rozwijania i wdrażania standardów i dobrych praktyk, • śledzenia trendów i kierunków rozwoju rozwiązań z obszaru smart city oraz metodyk zarządczych, • monitorowania realizowanych projektów z zakresu smart city, • projektowania i definiowania architektury cyfrowej w zakresie procesów, aplikacji, danych i technologii, • rozwijania i wdrażania zasad zarządzania danymi i integracji systemów, • podejmowania działań zmierzających do poprawy jakości świadczonych usług z obszaru smart city i optymalizacji kosztów tych usług, • integracji procesu zamówień publicznych z obszaru smart city, • przygotowywania niezbędnych analiz ekonomicznych i sprawozdań. 							
Czas realizacji	2020 - 2024	Łączne nakłady finansowe	4 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 3 001 077,40 zł	Środki własne	4 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 3 001 077,40 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
36. Prowadzenie Programu działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji							
Priorytet PDS							
Kształtowanie ładu przestrzennego, zrównoważona, zielona Metropolia							
Cel działania							
Wspieranie działań związanych z budowaniem zielonej Metropolii ze szczególnym uwzględnieniem ograniczenia niskiej emisji.							
Opis działania							
<p>Program działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji realizowany w edycjach rocznych, polegający na wsparciu inicjatyw gmin członkowskich poprzez udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych gmin członkowskich Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii związanych z ograniczaniem niskiej emisji, w szczególności na inwestycje związane z:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) budową i przebudową infrastruktury służącej do produkcji i dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych w tym modernizacją istniejących systemów grzewczych z wykorzystaniem gazu ziemnego z sieci jako materiału opałowego; 2) modernizacją energetyczną (poprawa efektywności energetycznej, w tym budowa instalacji OZE) budynków i/lub lokali stanowiących własność bądź znajdujących się w innej formie władania gminy, związanych z realizacją jej zadań własnych lub budowa takich budynków/budowli, jeżeli spełniają one wysokie standardy w zakresie niskiej emisji; 3) likwidacją „niskiej emisji” poprzez: <ol style="list-style-type: none"> a) wymianą/modernizacją węglowych indywidualnych źródeł ciepła, b) podłączaniem budynków do sieciowych nośników ciepła, w nieruchomościach stanowiących własność bądź znajdujących się w innej formie władania gminy, związanych z realizacją jej zadań własnych; 4) budową, przebudową liniowej i punktowej infrastruktury transportu zbiorowego (np. zintegrowane węzły przesiadkowe, drogi rowerowe, infrastruktura przystankowa i towarzysząca, parkingi Park&Ride i Bike&Ride, buspasy, drogi przeznaczone wyłącznie dla komunikacji zbiorowej), a także dokumentacja projektowa; 5) wdrażaniem inteligentnych systemów transportowych (ITS); 6) zakupem niskoemisyjnego taboru na potrzeby transportu publicznego; 7) poprawą efektywności energetycznej oświetlenia; 8) zakupem systemów monitorowania niskiej emisji; 9) budową i modernizacją infrastruktury ruchu pieszego w celu poprawy jakości i bezpieczeństwa ruchu pieszych; 10) budową infrastruktury doładowującej pojazdy elektryczne; 11) modernizacją systemów grzewczych w indywidualnych gospodarstwach domowych (wymiana źródeł ciepła), montaż instalacji odnawialnych źródeł energii (kolektory słoneczne lub panele fotowoltaiczne lub pompy ciepła) realizowane przez Gminę w formule projektu parasolowego, grantowego (poprzez dofinansowanie wkładu własnego w projektach z udziałem środków zewnętrznych) i/lub udzielanych mieszkańcom w ramach miejskich programów ochrony powietrza; 12) ochroną czystego powietrza oraz ochrona zdrowia. 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> – Udzielenie dotacji celowej gminom członkowskim GZM. – Ograniczenie niskiej emisji na obszarze GZM. 							
Czas realizacji	2020 -2021	Łączne nakłady finansowe	102 726 265 zł	Środki własne	102 726 265 zł	Środki zewnętrzne	–

DZIAŁANIA NOWE

Numer i nazwa działania							
37. Metropolitalne Centrum Obsługi Inwestora i Promocji Przedsiębiorczości							
Priorytet PDS							
Rozwój społeczno-gospodarczy obszaru związku metropolitalnego							
Cel działania							
Dążenie do spójnych zasad obsługi inwestorów i rozwoju przedsiębiorczości na obszarze Metropolii GZM poprzez wymianę dobrych praktyk, synergii i współpracę miast i gmin członkowskich oraz partnerów społeczno-gospodarczych.							
Opis działania							
<p>Chcąc jak najlepiej wykorzystać potencjał gospodarczy i społeczny miast i gmin tworzących GZM podjęte zostaną działania na rzecz umacniania pozycji Metropolii na gospodarczej mapie Polski i Europy. Celem działania jest pokazanie, że GZM jest dobrym miejscem wyboru dla rozwoju biznesu, zamieszkania oraz rozwijania kariery zawodowej.</p> <p>W ramach przedsięwzięcia realizowane będą różnego typu inicjatywy, w tym np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metropolitalna Akademia Obsługi Inwestora i Promocji Przedsiębiorczości; • Utworzenie platformy z ofertami inwestycyjnymi Metropolii GZM; • Metropolitalne Laboratorium Rozwoju – wydarzenia tematyczne organizowane raz na kwartał o charakterze biznes miksera z nagrodami; • Elektroniczny biuletyn ekonomiczny Metropolii GZM – wydawany raz na kwartał, prezentujący trendy i zjawiska zachodzące w gospodarce i nauce na obszarze GZM • Inne działania zmierzające do umacniania i wspierania gospodarki oraz przedsiębiorczości na obszarze GZM. 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie platformy prezentującej oferty inwestycyjne Metropolii GZM; • Działania adresowane do miast i gmin GZM polegające na umacnianiu sieci współpracy i osiągnięciu efektu synergii. 							
Czas realizacji	2021-2022	Łączne nakłady finansowe	800 000 zł	Środki własne	800 000 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
38. Młodzi robią Metropolię							
Priorytet PDS							
Rozwój społeczno-gospodarczy obszaru związku metropolitalnego							
Cel działania							
Wzrost zaangażowania osób młodych w działania GZM i dostosowanie działań podejmowanych przez Metropolię do potrzeb osób młodych.							
Opis działania							
<p>GZM boryka się z problemem odpływu młodych ludzi. Projekt „Młodzi robią Metropolię” jest komplementarny z projektem Metropolitalny Fundusz Wspierania Nauki. Działania w ramach projektu skierowane są do osób w przedziale wiekowym 16-25 lat. Ich postulaty posłużą wypracowaniu rekomendacji dla miast i gmin GZM oraz partnerów społeczno-gospodarczych w zakresie oczekiwań, potrzeb i problemów ludzi młodych, a także wskażą kierunki działań w obszarach edukacji, rynku pracy, rozwoju, transportu, kultury, które mogłyby zwiększyć atrakcyjność GZM dla tej grupy społecznej.</p> <p>Projekt przewiduje m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działania partycypacyjne zmierzające do wypracowania rekomendacji, które znajdują się w „Strategii Rozwoju GZM na lata 2022 - 2027 roku, z perspektywą do 2035 roku”, • działania partycypacyjne zmierzające do wypracowania materiałów informacyjnych i edukacyjnych dotyczących Metropolii GZM adresowanych do ludzi młodych, • realizację działań i projektów adresowanych do młodych mieszkańców GZM. 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • wypracowanie kierunków działań GZM adresowanych do ludzi młodych (16-25 lat), które znajdują się w rekomendacjach do „Strategii Rozwoju GZM na lata 2022-2027, z perspektywą do 2035 r.”, • działania (projekty) adresowane do młodych mieszkańców Metropolii GZM. 							
Czas realizacji	2020-2022	Łączne nakłady finansowe	350 000 zł	Środki własne	350 000 zł	Środki zewnętrzne	-

DZIAŁANIA ZREALIZOWANE w 2020 r.

Numer i nazwa działania							
24. Opracowanie strategii promocji oraz marki wraz ze strategią komunikacji marketingowej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do 2023 roku							
Priorytet PDS							
Promocja związku metropolitalnego i jego obszaru							
Cel działania							
Głównym celem opracowania Strategii promocji oraz marki wraz ze strategią komunikacji marketingowej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do 2023 roku było stworzenie strategicznych ram dla wsparcia rozwoju Metropolii metodami i narzędziami marketingu terytorialnego, ze szczególnym uwzględnieniem promocji potencjału gospodarczego, inwestycyjnego, naukowego, transportu publicznego, turystycznego. Określenie i skuteczne wykorzystanie narzędzi do zbudowania wizerunku GZM jako dobrego miejsca do życia, studiowania, pracy i inwestowania.							
Opis wykonanego zakresu							
<p>W 2019 roku rozpoczęły się prace przygotowawcze w zakresie stworzenia dokumentacji przetargowej m.in. dotyczące szczegółowego opisu przedmiotu zamówienia i oszacowania wartości zamówienia. W dniu 7.10.2019 r. został ogłoszony przetarg nieograniczony na opracowanie dokumentu strategii. W dniu 26.11.2019 r. został wyłoniony wykonawca zamówienia, z którym 5.12.2019 r. została podpisana umowa na wykonanie dokumentu strategii. Umowa obejmowała zrealizowanie zamówienia w dwóch etapach. Etap I obejmował przeprowadzenie szczegółowej, opartej na wnikliwych badaniach jakościowych i ilościowych mieszkańców oraz samorządowców, diagnozy potencjału marki obszaru metropolitalnego. Etap II obejmował opracowanie założeń strategicznych dotyczących marki oraz komunikacji marketingowej. Prace nad dokumentem miały charakter partycypacyjny, w ramach, których odbyło się kilkadziesiąt warsztatów i konsultacji, z udziałem różnych grupy interesariuszy marki GZM. Zgodnie z umową termin realizacji zamówienia wynosił 240 dni. Na wniosek Wykonawcy z powodu ogłoszenia na terenie kraju stanu epidemii spowodowanej koronawirusem wywołującym chorobę Covid-19 został podpisany aneks do umowy wydłużający termin realizacji zamówienia do 280 dni. Biorąc pod uwagę konsekwencje związane z obostrzeniami związanymi epidemią zaplanowane konsultacje i warsztaty odbywały się w formie on-line. Zamawiający odebrał realizację etapu I w dniu 23.04.2020 r. Natomiast etap II został odebrany przez Zamawiającego w dniu 31.08.2020 r. Cel projektu został zrealizowany w całości.</p> <p>Wdrażanie opracowanej strategii promocji będzie odbywało się przez okres 4 lat na trzech różnych poziomach, którym odpowiadają następujące cele strategiczne tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – stworzenie wizerunku Metropolii jako silnej marki terytorialnej – jako pionierów we wdrażaniu metropolitalnych rozwiązań, którzy działają w zgodzie z ideą – „<i>innowacje, które ułatwiają życie</i>”; – stworzenie wizerunku Urzędu Metropolitalnego – jako głównego podmiotu, który odpowiada za funkcjonowanie i rozwój Metropolii, jest jej motorem napędowym; – wykreowanie, zarządzanie i komunikacja projektów marketingowych GZM – wsparcie komunikacyjne dla projektów już realizowanych przez Urząd Metropolitalny oraz stworzenie nowych projektów o charakterze sieciującym. 							
Rezultat/produkt							
<ul style="list-style-type: none"> • Produktem końcowym projektu jest opracowany dokument <i>Strategii promocji oraz marki wraz ze strategią komunikacji marketingowej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do 2023 roku</i> zawierający diagnozę marki GZM, wyniki badań jakościowych i ilościowych oraz założenia strategiczne dotyczące marki oraz komunikacji marketingowej. 							
Czas realizacji	2018 - 2020	Łączne nakłady finansowe	354 240 zł	Środki własne	354 240 zł	Środki zewnętrzne	–

Numer i nazwa działania							
31. Integracja systemu ŚKUP z infrastrukturą tyską							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejska							
Cel działania							
Celem projektu było wdrożenie elektronicznego systemu pobierania opłat za usługi transportu publicznego na terenie byłego MZK Tychy oraz zintegrowanie go z systemem ŚKUP poprzez uruchomienie obsługi elektronicznych biletów zapisanych na kartach ŚKUP.							
Opis wykonanego zakresu							
Zakupiono i uruchomiono nowy system informatyczny do obsługi pobierania opłat w pojazdach. Zakupiono urządzenia dla części pojazdów ZTM – z terenu byłego MZK Tychy – nowoczesne, z dużym wyświetlaczem dotykowym, umożliwiające obsługę nowoczesnych form płatności (karty EMV). Dodatkowo uruchomiona została możliwość wnoszenia opłat za przejazd instrumentami płatniczymi (karta płatnicza EMV i ich surogaty w postaci aplikacji na telefon), które znacznie zwiększają wygodę użytkowników publicznego transportu zbiorowego. Zakupiono nowe urządzenia do kontroli biletów, umożliwiające przyjmowanie opłat kartą płatniczą. Uruchomiono usługi Agenta rozliczającego transakcje kartami płatniczymi wnoszone w pojazdach. Dodatkowo uruchomiona została możliwość wnoszenia opłat za przejazd instrumentami płatniczymi (karta płatnicza EMV i ich surogaty w postaci aplikacji na telefon), które znacznie zwiększą wygodę użytkowników publicznego transportu zbiorowego. Tym samym został ujednoczony sposób funkcjonowania systemu pobierania opłat za usługi transportu publicznego na obszarze Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.							
Rezultat/produkt							
<p>Produktem końcowym projektu jest system poboru opłat w skład, którego wchodzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zainstalowana infrastruktura pojazdowa w postaci komputerów pokładowych, modułów do pobierania opłat, odpowiedniego okablowania oraz innych niezbędnych urządzeń do funkcjonowania systemu w pojazdach; – zakupienie 159 kontrolerek, dla pracowników ZTM dokonujących na co dzień weryfikacji biletów wśród pasażerów. – centralna Aplikacja Obsługi Żądań (AOZ), która przetwarza i przekazuje dane pomiędzy pojazdami, systemami i usługami zewnętrznymi, w tym poprzez API łączy się z dotychczasowym systemem ŚKUP, wymieniając z nim dane (np. rozkłady jazdy, informacje o transakcjach w pojazdach, przeprowadzonych kontrolach, itd.); rozwiązanie zostało osadzone na zasobach chmurowych w ramach wykupionej usługi chmurowej. <p>W wyniku przeprowadzonego wdrożenia uruchomiony został system informatyczny zapewniający możliwość wnoszenia opłat za przejazdy publicznym transportem zbiorowym, nowoczesnymi instrumentami płatniczymi (karty płatnicze EMV i karty ŚKUP). Wprowadzona została pełna obsługa biletów zapisanych na kartach ŚKUP, dostępna na pozostałym obszarze GZM. Natomiast uruchomienie wnoszenia opłat kartą płatniczą, rozszerzyło możliwości uiszczania opłat za korzystanie z transportu publicznego, co m.in. odciąży kierowców pojazdów z obowiązku sprzedaży biletów w formie papierowej.</p> <p>Wdrożenie projektu zakończono 20.02.2020 r. Pozostałe nakłady finansowe zaplanowane na realizację przeznaczone są na utrzymanie i obsługę systemu.</p>							
Czas realizacji	2018 - 2020	Łączne nakłady finansowe	12 062 489,75 zł	Środki własne	12 062 489,75 zł	Środki zewnętrzne	–

DZIAŁANIA ZAKOŃCZONE w 2020 r.

Numer i nazwa działania							
4. Zintegrowana gospodarka odpadami na obszarze GZM							
Priorytet PDS							
Kształtowanie ładu przestrzennego, zrównoważona, zielona metropolia							
Cel działania							
Wsparcie gmin GZM w transformacji systemów gospodarowania odpadami komunalnymi oraz komunalnymi osadami ściekowymi w kierunku budowy metropolitalnego systemu gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ).							
Opis wykonanego zakresu							
<p>W ramach realizacji działania prowadzone były prace przygotowawcze do budowy w GZM instalacji termicznego przetwarzania odpadów komunalnych. Wykonano następujące opracowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analiza modeli prawno-biznesowych dla instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, • Wielokryterialna analiza lokalizacji ITPOK na terenie GZM. <p>Z uwagi na wątpliwości interpretacyjne Wojewody Śląskiego wyrażone w rozstrzygnięciu nadzorczym nr NPII.4131.1.610.2020 z dnia 1 lipca 2020 roku w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały Nr XXV/185/2020 Zgromadzenia Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii z dnia 26 maja 2020 roku w sprawie utworzenia spółki pod nazwą GZM – Czysta Energia Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (której podstawowym celem jest organizacja i przygotowanie procesu inwestycyjnego zmierzającego do budowy i uruchomienia instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych), a także oddaleniem w tej sprawie skargi GZM przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach zadanie to zostało tymczasowo zakończone do czasu nadania kompetencji ustawowych Metropolii poprzez zmianę przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach lub zawarcie odpowiednich porozumień z Gminami członkowskimi.</p>							
Rezultat/produkt							
W związku z ww. wątpliwościami interpretacyjnymi projekt został zakończony przed zrealizowaniem rezultatów.							
Czas realizacji	2018 - 2020	Łączne nakłady finansowe	107 629,57 zł	Środki własne	107 629,57 zł	Środki zewnętrzne	-

Numer i nazwa działania							
15. Rozwój bezemisyjnego transportu na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii							
Priorytet PDS							
Rozwój publicznego transportu zbiorowego, zrównoważona mobilność miejskiej							
Cel działania							
Przetestowanie, wdrożenie modelu autobusów bezemisyjnych. Upowszechnienie korzystania z autobusów bezemisyjnych. Poprawa jakość powietrza oraz obniżenie poziom hałasu na terenie GZM. Podniesienie komfortu użytkownika komunikacji publicznej oraz poprawa jakości życia mieszkańców.							
Opis wykonanego zakresu							
<p>Projekt realizowany był wspólnie z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR), w ramach programu na rzecz bezemisyjnego transportu publicznego w oparciu o partnerstwo innowacyjne.</p> <p>29 grudnia 2017 roku GZM podpisała Aneks nr 1 do porozumienia z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (wcześniej stroną był KZK GOP). Na mocy tego aneksu zobowiązano się do przeprowadzenia testów pojazdów bezemisyjnych, dostarczonych przez NCBR. Po pozytywnym wyniku testu GZM zakupi dostarczone przez NCBR pojazdy bezemisyjne. Ostateczna liczba zakupionych pojazdów bezemisyjnych zależała od skali bezwrotnego dofinansowania z NFOŚiGW oraz innych środków zewnętrznych.</p> <p>W ramach projektu opracowano projekt objęcia taborem zeroemisyjnym linii autobusowych przez ZTM. Przedstawiciele GZM uczestniczyli w pracach związanych z opracowaniem przedmiotu zamówienia dla postępowania nr 44/17/PI „Opracowanie i dostawa typoszeregu innowacyjnych pojazdów bezemisyjnego transportu publicznego”. Przetarg organizowany i prowadzony był przez NCBR. Przeprowadzono konsultacje z gminami odnośnie co do zakresu potrzeb na zeroemisyjne pojazdy do transportu publicznego.</p> <p>10 czerwca 2019 Narodowe Centrum Badań i Rozwoju prowadzące postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie partnerstwa innowacyjnego na opracowanie i dostawę pojazdów bezemisyjnego transportu publicznego wykluczył Konsorcjum Ursus Bus z postępowania publicznego nr 44/17/PI, oraz odrzucił złożoną przez nie ofertę i unieważnił postępowanie.</p> <p>W dniu 02.04.2020 Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju podjął decyzję o unieważnieniu II postępowania o udzielenie zamówienia publicznego nr 30/19/PI pn. „Opracowanie i dostawa innowacyjnych pojazdów bezemisyjnego transportu publicznego” prowadzonego w ramach Programu „Bezemisyjny Transport Publiczny”, a także o zakończeniu Programu „Bezemisyjny Transport Publiczny”.</p>							
Rezultat/produkt							
<p>W związku z zakończeniem przez Dyrektora NCBR Programu „Bezemisyjny Transport Publiczny”.</p> <p>Projekt wpisany do Programu Działań Strategicznych pod nazwą: „Rozwój bezemisyjnego transportu na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii został zakończony przed zrealizowaniem rezultatów projektu.</p>							
Czas realizacji	2017 - 2020	Łączne nakłady finansowe	0 zł	Środki własne	0 zł	Środki zewnętrzne	-

PORÓWNANIE WERSJI

Tabela 5. Zestawienie działań realizowanych w ramach Programu Działań Strategicznych na lata 2018-2022 – porównanie Aneksu nr 1 i Aneksu nr 2

LP.	NAZWA DZIAŁANIA <i>Zaktualizowana nazwa działania</i>	PDS ANEKS NR 1		PDS ANEKS NR 2	
		SZACUNKOWY KOSZT	CZAS REALIZACJI	SZACUNKOWY KOSZT	CZAS REALIZACJI
KSZTAŁTOWANIE ŁADU PRZESTRZENNEGO, ZRÓWNOWAŻONA ZIELONA METROPOLIA					
1.	Ramowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego	4 000 000 zł	2018 - 2022	Zadanie scalono z zadaniem nr 29	
2.	Metropolitalna sieć błękitno-zielonej infrastruktury (nazwa poprzednia: Metropolitalna sieć zielonych przestrzeni publicznych, w tym dolin rzecznych, ogrodów botanicznych i parków)	700 000 zł	2018 - 2022	2 100 000 zł	2020 - 2022
3.	Niebieska infrastruktura Metropolii – inteligentne zarządzanie wodą	1 400 000 zł	2018 - 2022	Zadanie scalono z zadaniem nr 2	
4.	Zintegrowana gospodarka odpadami na obszarze GZM	6 000 000 zł	2018 - 2022	Zadanie zakończone	
5.	Grupy zakupowe GZM	2 500 000 zł	2018 - 2022	2 500 000 zł w tym na lata 2018-2022: 1 563 253,90 zł	2018 - 2024
6.	Utworzenie i rozwój klastrów energii na obszarze Metropolii	1 000 000 zł	2018 - 2022	1 000 000 zł	2018 - 2022
7.	Opracowanie i wdrożenie metropolitalnego programu poprawy jakości powietrza	1 350 000 zł	2018 - 2022	7 240 000 zł	2018 - 2022
36.	Prowadzenie Programu działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji	90 000 000 zł	2020	102 726 265 zł	2020 - 2021
	Suma priorytet I	106 950 000 zł	-	115 566 265 zł	-
ROZWÓJ PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO, ZRÓWNOWAŻONA MOBILNOŚĆ MIEJSKA					
8.	Przepustowość komunikacyjna – współdziałanie w ustalaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze związku metropolitalnego	900 000 zł	2018 - 2022	900 000 zł	2018 - 2022
9.	Budowa kolei metropolitalnej	1 103 630 760 zł w tym na lata 2018-2022: 188 380 760 zł	2018 - 2029	1 098 764 266 zł w tym na lata 2018-2022: 118 029 789,76 zł	2018 - 2029
10.	Metropolia przyjazna rowerom – studium systemu tras rowerowych dla Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	25 000 000 zł	2018 - 2022	25 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 22 030 325,32 zł	2018 - 2024

11.	Integracja organizatorów publicznego transportu zbiorowego na obszarze związku metropolitalnego	Zadanie zrealizowane		-	
12.	Zintegrowany system taryfowo-biletowy	1 830 000 zł	2018 - 2020	1 426 494 zł	2018 - 2022
13.	Rozwój obsługi linii autobusowej między centrum Metropolii a Międzynarodowym Portem Lotniczym Katowice w Pyrzowicach	Zadanie zrealizowane		-	
14.	ŚKUP 1.5 - unowocześnienie systemu pobierania opłat za przejazdy publicznym transportem zbiorowym (nazwa poprzednia: ŚKUP 2.0 - unowocześnienie systemu pobierania opłat za przejazdy publicznym transportem zbiorowym)	170 000 000 zł	2018 - 2026	40 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 40 000 000 zł	2018 - 2023
15.	Rozwój bezemisyjnego transportu na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	1 031 294 000 zł	2017 - 2023	Zadanie zakończone	
16.	Rozwój elektromobilności na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	1 000 000 zł	2018 - 2022	1 000 000 zł	2018 - 2022
17.	Stworzenie i rozwój platformy usług mobilności	4 000 000 zł	2018 - 2022	3 000 000 zł	2018 - 2022
18.	Rower Metropolitalny – system wypożyczania rowerów publicznych	23 000 000 zł	2018 - 2022	23 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 19 280 308,10 zł	2018 - 2024
31.	Integracja systemu ŚKUP z infrastrukturą tyską	14 963 713 zł	2019 - 2021	Zadanie zrealizowane	
32.	Zakup i utrzymanie nowych automatów biletowych na terenie GZM	23 753 000 zł w tym na lata 2019-2022: 17 880 000 zł	2019 - 2029	18 600 000 zł (w ramach kwoty na utrzymanie 5 200 000 zł) w tym na lata 2018-2022: 9 100 000 zł	2019 - 2029
33.	Solarne automaty biletowe	310 000 zł	2020 - 2021	310 000 zł	2020 - 2022
34.	Projekt systemu automatycznego zliczania pasażerów	2 130 000 zł w tym na lata 2020-2022: 1 930 000 zł	2020 - 2023	3 200 000 zł	2020 - 2022
Suma priorytet II		2 401 811 473 zł	-	1 215 200 760 zł	-
ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY OBSZARU ZWIĄZKU METROPOLITALNEGO					
19.	Prowadzenie Metropolitalnego Funduszu Solidarności	203 000 000 zł	2018 - 2023	203 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 190 066 299,99 zł	2018 - 2023
20.	GZM Data Store – Efektywne wykorzystanie i innowacyjne zastosowanie technologii informacyjnych na obszarze związku metropolitalnego	15 000 000 zł	2018 - 2022	15 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 7 173 716,88 zł	2018 - 2024

21.	Rozwój hubu bezzałogowych statków powietrznych	3 500 000 zł	2018 - 2022	3 500 000 zł	2018 - 2022
22.	Budowa międzynarodowej sieci współpracy	5 100 000 zł	2018 - 2022	5 100 000 zł	2018 - 2022
23.	Dążenie do spójnej polityki społecznej wobec osób starszych – Metropolia przyjazna seniorom	2 000 000 zł	2018 - 2022	558 661 zł	2018 - 2022
35.	Smart Metropolia	4 000 000 zł	2020 - 2022	4 000 000 zł w tym na lata 2018-2022: 3 001 077,40 zł	2020 - 2024
37.	Metropolitalne Centrum Obsługi Inwestora i Promocji Przedsiębiorczości	-	-	800 000 zł	2021 - 2022
38.	Młodzi robią Metropolię	-	-	350 000 zł	2020 - 2022
Suma priorytet III		232 600 000 zł	-	232 308 661 zł	-
PROMOCJA ZWIĄZKU METROPOLITALNEGO I JEGO OBSZARU					
24.	Opracowanie strategii promocji oraz marki wraz ze strategią komunikacji marketingowej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do 2023 r.	354 240 zł	2018 - 2020	Zadanie zrealizowane.	
25.	Promocja potencjału naukowego i edukacyjnego GZM - program zachęcający młodych ludzi do studiowania i związania się z Metropolią	8 000 000 zł	2018 - 2022	8 000 000 zł	2018 - 2022
Suma priorytet IV		8 354 240 zł	-	8 000 000 zł	-
ROZWÓJ INSTYTUCJONALNY					
26.	Budowa systemu zarządzania projektami rozwojowymi w ramach struktury organizacyjnej Urzędu Metropolitalnego	850 000 zł	2018 - 2021	850 000 zł w tym na lata 2018-2022: 525 000 zł	2018 - 2024
27.	Budowa platformy dobrych praktyk	800 000 zł	2018 - 2022	350 000 zł	2018 - 2022
28.	Metropolitalne Obserwatorium Społeczno-Ekonomiczne	800 000 zł	2018 - 2022	800 000 zł	2018 - 2022
29.	Strategia Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2022-2027 z perspektywą do 2035 r. (nazwa poprzednia: Opracowanie Strategii Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2021-27 z perspektywą do 2035 r.)	2 700 000 zł	2018 - 2021	6 000 000 zł	2018 - 2022
30.	Sprawna Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia – wyznaczenie obszarów funkcjonalnych	350 000 zł	2018 - 2020	Zadanie scalone z zadaniem nr 29	
Suma priorytet V		5 500 000 zł	-	8 000 000 zł	-
Łączny szacunkowy koszt wszystkich działań		2 755 215 713 zł	-	1 579 075 686 zł	-

SPIS TREŚCI

Wstęp	2
Informacje ogólne	3
Proces aktualizacji	4
Działania realizowane w ramach Programu Działań Strategicznych wg. Aneksu nr 2	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Działanie nr 2. Metropolitalna sieć błękitno-zielonej infrastruktury	12
Działanie nr 5. Grupy zakupowe GZM	13
Działanie nr 6. Utworzenie i rozwój klastrów energii na obszarze Metropolii	14
Działanie nr 7. Opracowanie i wdrożenie metropolitalnego programu poprawy jakości powietrza	15
Działanie nr 8. Przepustowość komunikacyjna – współdziałanie w ustalaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze związku metropolitalnego	16
Działanie nr 9. Budowa kolei metropolitalnej	17
Działanie nr 10. Metropolia przyjazna rowerom – studium systemu tras rowerowych dla Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	18
Działanie nr 12. Zintegrowany system taryfowo-biletowy.....	19
Działanie nr 14. ŚKUP 1.5 - unowocześnienie systemu pobierania opłat za przejazdy publicznym transportem zbiorowym.....	20
Działanie nr 16. Rozwój elektromobilności na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	21
Działanie nr 17. Stworzenie i rozwój platformy usług mobilności	22
Działanie nr 18. Rower Metropolitalny – system wypożyczania rowerów publicznych	23
Działanie nr 19. Prowadzenie Metropolitalnego Funduszu Solidarności	24
Działanie nr 20. GZM Data Store – Efektywne wykorzystanie i innowacyjne zastosowanie technologii informacyjnych na obszarze związku metropolitalnego	25
Działanie nr 21. Rozwój hubu bezałogowych statków powietrznych	26
Działanie nr 22. Budowa międzynarodowej sieci współpracy	27
Działanie nr 23. Dążenie do spójnej polityki społecznej wobec osób starszych – Metropolia przyjazna seniorom	28
Działanie nr 25. Promocja potencjału naukowego i edukacyjnego GZM - program zachęcający młodych ludzi do studiowania i związania się z Metropolią	29
Działanie nr 26. Budowa systemu zarządzania projektami rozwojowymi w ramach struktury organizacyjnej Urzędu Metropolitalnego	30
Działanie nr 27. Budowa platformy dobrych praktyk.....	31
Działanie nr 28. Metropolitalne Obserwatorium Społeczno-Ekonomiczne	32
Działanie nr 29. Strategia Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2022-2027 z perspektywą do 2035 r.	33
Działanie nr 32. Zakup i utrzymanie nowych automatów biletowych na terenie GZM	34
Działanie nr 33. Solarne automaty biletowe	35
Działanie nr 34. Projekt systemu automatycznego zliczania pasażerów	36
Działanie nr 35. Smart Metropolia	37
Działanie nr 36. Prowadzenie Programu działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji	38
Działania nowe	39
Działanie nr 37. Metropolitalne Centrum Obsługi Inwestora i Promocji Przedsiębiorczości	40
Działanie nr 38. Młodzi robią Metropolię	41

Działania zrealizowane w 2020 r.	42
Działanie nr 24. Opracowanie strategii promocji oraz marki wraz ze strategią komunikacji marketingowej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do 2023 roku.....	43
Działanie nr 31. Integracja systemu ŚKUP z infrastrukturą tyską.....	44
Działania zakończone w 2020 r.	45
Działanie nr 4. Zintegrowana gospodarka odpadami na obszarze GZM.....	46
Działanie nr 15. Rozwój bezemisyjnego transportu na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.....	47
Porównanie wersji	48

SPIS TABEL

Tabela 1. Zestawienie podstawowych informacji o działaniach zawartych w PDS.....	5
Tabela 2. Zestawienie działań zrealizowanych z PDS.....	7
Tabela 3. Zestawienie działań zakończonych.....	7
Tabela 4. Informacja o wykonaniu finansowym.....	9
Tabela 5. Zestawienie działań realizowanych w ramach Programu Działań Strategicznych na lata 2018-2022 – porównanie	
Aneksu nr 1 i Aneksu nr 2.....	49